

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
30 MARTA 1934

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceni • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 14

Prof. dr. Karel Vajner, vada anatomskoga instituta Karlovog univerziteta u Pragu:

O telesnom vaspitanju

Donašamo u prevodu ovaj stručni članak poznatog sokolskog radnika br. prof. dra Vajnera, da se i naši širi sokolski krugovi upoznaju s ovim vrlo lepo i duboko obradenim pitanjem, koji treba da bude jasan svakom našem sokolskom pripadniku. Brat profesor dr. Vajner poznat je našim čitačima iz njegovih ranijih članaka, koje smo objavili u Sokolskom glasniku god. 1932 pod naslovom: »Tirš i problem zdravlja malog čoveka« i »Tirševa baština lekarima«.

U nastojanjima sadašnjice oko sreće pojedinca i blagostanja celine briga za telesnu stranu čoveka, u praprimu interesa i nastojanja pojedinca, zauzima i javne brige; iskustva iz svetskoga rata i njegove posledice našle su nas da shvatimo da je realizacija ovih nastojanja temelj za opstanak naroda i za njegov viši razvoj, da nas danas telesno vaspitanje i telesna kultura vrlo važni sastavni delovi čovekove kulture uopće. Danas valja više nego ne sumnja, da je zdravlje jedan od najpoželjnijih blaga čovekovih, a moguće jedno od najviše cenjenih. Zato na svim stranama nailazimo na svesnu i zamernu brigu da se obe strane ljudskoga bića, ne samo duhovna i telesna, očuvaju zdravima, zdravima za poslednji smisao svega ljudskoga mišljenja i delovanja; za rad. Pored razumnoga vaspitanja i moralnoga uzgoja telesno vaspitanje je temeljna sastavina čovekovog vaspitanja uopće; zato se i njen cilj meri time, kako umnožava energetske vrednosti, koje može pojedinac dati u službu svojega naroda. Telesno vaspitanje mora obuhvatiti svakoga pojedinca, oba pola, a naročito ljude telesno slabe. To uostalom proizilazi i iz ciljeva, koje danas ima telesno vaspitanje: cilj eugeniki, zdravstveno-vaspitni, razumski (umni) i moralni, estetski, praktički, narodno-gospodarski i obrambeni. Telesnim vaspitanjem ne mogu se ispraviti svi mogući kviri i štete u ličnom blagostanju; nije također zadaća telesnoga odgoja da ono poveća telesnu snagu do atletizma, herkulstva i akrobacije, što uostalom uspeva u vrlo retkim slučajevima. Telesnim vaspitanjem ima se povećati sposobnost za rad i kapacitet celoga naroda, ima se dići narodna potencija, koja je vrlo celokupne radne energije. S toga gledišta je, dakle, telesno vaspitanje funkcija ljudske zajednice. Do usavršavanja čoveka, koji se razvija stalo nam je to više, što značije i odgovor je to mesto zauzima on u ljudskoj zajednici. Telesno vaspitanje izgrađuje pojedinca u životu zajednice njegov smisao. Po ovakvom shvatanju telesnog vaspitanje razlikuje se od različitih načina telesnoga vježbanja, koja imaju uzi cilj.

Cilj telesnog vaspitanja je zdravlje, snaga, lepota, telesna i moralna. Telesno vaspitanje ima jedan cilj. Ono hoće da usavrši čoveka, hoće da sve sposobnosti čovekovoga tela za rad uzdrži netaknutima, hoće da ih polepsa do najboljeg oblika, hoće da njeno malaksanje odmakne čak na najskrajniju granicu ljudskoga veka, hoće da povisi sposobnost celoga tela za rad, hoće da sposobnost pojedinca za rad povisi i sposobnost celoga naroda, hoće da organizam pojedinca bude u skladu s njegovom ličnom srećom i blagostanjem i u skladu s interesima naroda i čovečanstva.

Pre svega, hoćemo da svaki pojedinac, u našem narodu bude zdrav. Telesnom izobrazbom ima se kod nastajanja i dece podupirati sav rast i razvoj čitavoga tela, svaka telesna radnja ima da se izvodi nesmetano, ispravno i potpuno — u glavnom dišanjem, cirkulacijom krvi, izmenom tvori. Među radnjama svih sastavnih delova ljudskoga tela, koje je u rastu sve štete koje proizilaze iz karaktera svakodnevnog zanimanja — u školi ili u zvanju — i koje uspešan razvoj deteta ili nastajanja.

Temelj opstanaka svakoga pojedinca, a u skupu pojedinaca temelj opstanaka celoga naroda je zdravlje, izvor snage, aktivnosti, kapaciteta, sposobnosti za odbranu naroda. Zdravo telo zdravi duh — to je glavni pogonski

kapital čovekov, to je zdenac iz kojeg čovek crpi sve snage koje potrebuje da ispuni ono za što je sublimno bio određen. Zato se nama čini nastojanje oko uzdržanja i pojačanja zdravlja čovekovog tako važnim, ako ne i najbitnijim sastavnim delom čovečije kulture, glavnom zadaćom njegovoga uzgoja. Što je život teži, to je važnija priprava na nj, to više treba obratiti pažnju kakav se oblik daje telu i duši deteta, nastajanja i preko njih naroda, u obitelji i školi.

Ako se ovaj razvoj čitavoga tela razvija normalnim načinom, zdravljem se kultivise skladno držanje čitavoga tela u miru i u gibanju, bespogrešna njegova forma zdravlja i lepota tela su tako konačni rezultati ispravnoga telesnoga odgoja.

Zdrav čovek je snažan čovek, to jest zdravlje je izvor svih snaga, koje su potrebne da se životni rad korisno ispuni. Ali za posao nije dovoljna samo snaga, nužna je i okretnost, i otpornost, i hrabrost, i muževnost. Okretni čovek zna svojim telom da vlada na svakom mestu i u svako vreme, ima bistru osetila, upotrebljava svoje snage ekonomski, t. j. postizava najviši radni kapacitet s najmanjim uložnim snagama. Otporan čovek zna podnositi napor, bolest, zna podnositi nepogode svake vrste. Hrabar čovek uzgaja u sebi sve moralne vrednote slobodnoga čoveka tako da zna čvrsto stajati na svome mestu i da zna također sigurno koracati životom. Čovek muževan usmerava sve svoje snage i sposobnosti socijalno tako da očuva svoje lične interese, a ujedno služi i celini.

Iz glavnih ciljeva telesnoga vaspitanja, koje smo netom spomenuli, izlazi da se sada u telesnom vaspitanju naglašava biološki, pedagoški i psihološki temelj telesnoga vaspitanja. Svedoči o tome brojni i savršeni pronalasci o fiziološkom delovanju telesnoga rada za ljudsko telo, kao najvažnijeg sastava u telesnim vježbama. Dalje se to vidi iz nastojanja, da telesno vaspitanje dece i nastajanja mora biti potčinjeno sustavnim i stručno vodenom lektorskom nadzoru. Tražimo zato da na svim školama budu određeni školski lekari, stručno spremljeni za to da mogu ravnati telesnim vaspitanjem dece sa zdravstvenog gledišta, da nadziru da li se deca ispravno razvijaju i rastu. Iz istih razloga nastojimo da u telesnovaspitnim organizacijama rade telesnovaspitni i sportski lekari, također stručnjaci u telesnom vaspitanju. Ne baš zadnji dokaz nastojanja za polepšanje i usavršenje telesnoga vaspitanja je i to da učitelji na svim vrstama škola — u zabavištima, narodnim, građanskim, srednjim, stručnim, produžnim i ostalim, na muškim i ženskim školama — i prednjaci i prednjačice u telesnouzgojnim organizacijama, telovežbenim i sportskim, koje se temelje na privatnoj inicijativi, da oni dobiju što temeljitiju pripremu za stručno vodenje telesnoga vaspitanja kod dece i nastajanja. Nije dovoljna samo praksa prednjaka i prednjačice, niti je dovoljna njihova ljubav prema deci, potrebno im je stručno znanje iz nauke o telu, iz sistematike i metodike telesnih vježbi i metodike praktične pripreme. Ne radi se samo o običnom gajenju telovežbe ili o sportskim uspesima nego se radi o stvarnom uzgoju dece i nastajanja, o uzgoju onih koji su uzdanica domovine, koji osiguravaju opstanak naroda u budućnosti. Stalo nam je do pripreme za buduće zvanje, za stručnu pripremu za čeli život. A za ovu pripremu nije nikada žrtvovano dovoljno energije, znanja, vremena ni novaca. Ako imamo na umu pripremu za život, dani su time i principi na kojima ima da se osniva celo telesno vaspitanje. Telesnovaspitni sustav — to je metodička sinteza, koja se zasniva na tome da se ispravno upotrebljavaju sredstva, a da postignemo željeni cilj, t. j. usavršavanje telesno i moralno. Imamo cilj, a on mora određiti i izbor sredstava. Ova sredstva jesu: Telovežba (proste vježbe i vježbe na spravama), laka atletika i sportska delatnost, igre. Nigde se ne sme zameniti sredstvo s ciljem; kod svih vrhovnih delatnosti upotrebom sredstva no-

stizava se cilj, jer sama radnja je cilj, bez obzira kako ona deluje na telo. Cilju telesnoga vaspitanja mora odgovarati i metoda. Telesnovaspitna sredstva moraju biti jednostavna, izdašna i opće pristupačna, prilagođena našem društvenom poretku, našim mogućnostima i potrebama, ukoliko, ona moraju odgovarati svima uslovima pod kojima čovek danas živi. Zato sredstva, koja upotrebljavamo imaju kolektivno obeležje; prikladna su za sve, osobito za slabe koji se nikako ne ističu telesnom snagom. A naša sredstva su dobra, ako su metodički obradena tako da uzumogu udovoljiti potrebama i posebnim zahtevima detinjstva i dečastva. Razjasnili smo da je samo čovek telesno i moralno zdrav kadlar da ispuni zadatke radi kojih je došao na ovaj svet. Radi se o zdravlju tela i duše, o zdravlju svih, jer samo zdrav narod zna i može da radi za sebe, a time i za čovečanstvo. Samo zdrav narod održava svoju državu. Zato je u javnom interesu da se svuda radi na odgajanju čoveka zdravog, obrazovanog i moralnog.

Pojedine vrste i razredi ljudskoga društva vezani su vrlo složenim odnosima, koji zasjecaju duboko u njih same; štete, koje zahvaćaju jednu vrstu, škode celini. Stoga se briga za zdravlje i pokazuje kao sastavni deo socijalne higijene. Ova ima dvostruku zadaću: pozitivnu da se brine za učvršćivanje i sačuvanje zdravlja telesnog, i negativnu da sprečava sve štete po zdravlje. I ovu drugu zadaću preuzima

telesni uzgoj, i to na taj način da nastoji da u deci i nastajaju uzgaja lični osećaj odgovornosti svakoga pojedinca za vlastito zdravlje, a s obzirom na interese celine. Svaki čovek ima da pazi na sva zdravstvena uređenja, kojima se brani širenju različitih socijalnih bolesti u prvom redu zato da time čuva svoje vlastito zdravlje, ali ujedno i zdravlje i ostalih pripadnika svoga naroda. Svaki mladi čovek mora biti svestan toga da moralno odgovara za čeli svoj život, dakle i svoj spolni život, koji je isto tako kao i sve ljudske delovanje podređen razumu i moralu. Moralni čovek usmeruje sva svoja nastojanja i sve svoje radnje prema višim ciljevima. Uvek ima na umu značenje vlastitoga zdravlja, a time i zdravlja i sreće budućih pokolenja. I u ovom pogledu posize telesno vaspitanje uspešno u razviku mladoga čoveka, jer otklanja njegovu pažnju od polnoga nagona, koji se budi, i učja čistoći. Svaki pothvat socijalne higijene polepsava životne uslove i čini time život veselijim. Naglašavajući značenje telesnoga vaspitanja nećemo time nikako da smanjimo značenje čovečijeg znanja; sve grane nauke imaju služiti životu, svi naučni pronalasci imaju služiti samo polepsavanju životnih uslova. Zato ne možemo vježbati telo bez duha, niti obratno, ima da se odgaja i vježba čeli čovek, pošto su njegovo telo i duh komponente jednoga bića. Jer ni najposirnije ni najdublje znanje nije dovoljno za život; potrebna je mudrost, disciplina; um-

nome vaspitanju ima da se pridruži i kultura srca, uzgoj osećaja, što tek čini čoveka vrednim članom ljudske zajednice. Disciplina, plemenitost u mišljenju i delovanju gaji se u čoveku i telesnim uzgojem, n. pr. igrama, takmičenjem i sl. Uzgojem telesnim, duhovnim i moralnim svaki se pojedinac pretvara u biće bolje i za ljudsku zajednicu vrednije, u biće telesno zdravo, duševno lepo i moralno jako.

Pripravljajmo mladoga čoveka za život — po ovoj devizi moraju raditi svi oni, kojima je povereno vaspitanje dece i nastajanja: roditelji, učitelji, vodnici u telovežbenovaspitnim organizacijama; ovaj se cilj mora imati na umu u kući, školi, vježbaonici, igralištu, u kupatilu i uoče svuda, pre svega u slobodnoj prirodi. Svim snagama i sa svim sredstvima radimo da postignemo to da telesna aktivnost čoveka harmonički vaspitanog bude oduševljena i disciplinovana za interese više celine. A baš u teškim vremenima velikih gospodarskih i moralnih potresa, u vremenima kada materijalizam pritišće mnogo idealnu iskru, kada se utrnula ljubav čoveka vrema čoveku, kada se gubi vera u ideale pravde i pravednosti, potrebno je da se mladež vodi tako, da bude ona voljna radosno disciplinovana raditi za više interese i ciljeve, da bi ona išla k višim sferama na većoj slobodi duše i srca — u duhu ideja dr. Tirša, čije je rođenje pre sto godina čeli narod prošle godine zahvalno spomenuo.

(Preveli ing. Kvapil-Lj. Čič.)

Sednica načelnništva Saveza slovenskog Sokolstva

Dne 17 i 18 o. m. održana je u Varšavi sednica načelnništva slovenskog Sokolstva. Sednici je predsedavao načelnik Saveza SS br. dr. Miroslav Klinger, načelnik ČOS, a prisustvovali su joj još za Českoslovačku obec sokolsku brat Bogumil Havel i načelnica s. Marija Provanikova, za Poljski sokolski savez načelnik br. Kapalka, načelnica s. Jadviga Zamojska i bivši načelnik br. Fazanović, a za Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije načelnik br. Miroslav Ambrožić i načelnica s. Elza Skalarjeva. Sednici je jednim delom prisustvovala i starostar poljskog Sokolstva br. Adam Zamojski, koji je učesnik sednice srdačno pozdravio odužim lepim govorom.

Prvog dana, dne 17, učesnici sednice pregledali su i odobrili skupne proste vježbe za članove i članice za svesokolski slet u Varšavi, koji se priređuje 1935. Istoga dana bio je određen i raspored ovoga sleta, koji će obuhvatiti skupne vježbe članova i članica, takmičenja članova i članica i povorku. Takmičenje vrsta i za prvenstvo članova određeno je po prvi put da bude zajedničko, tako da će takmičiti članovi u vrstama, a pojedincima će se brojiti pojedini us-

pesi također i za prvenstvo. Radi toga bilo je to takmičenje vrsta otežano, da bi moglo biti na visini međunarodnih takmičenja te da bi obuhvatilo osamnaesterboj. Na sličan način se je to rešilo i za članice, tako da će one takmičiti u osmeroboju vrste, a pojedinke, koje će se boriti za prvenstvo, takmičenje pored toga još i na tri sprave. Osim tih takmičenja određena su još i smučarska takmičenja te stafetno trčanje za članove i članice.

Drugi dan sednice, 18 o. m., bio je posvećen najviše raspravljanju o novom poslovniku načelnništva Saveza slovenskog Sokolstva. Tom prilikom utvrdile su se sve bitne tačke, i sada će se izraditi novi nacrt, o kome će se pismeno glasovati. Za jesensku sednicu, koja će se održati u danima 29 i 30 septembra u Pragu, pripraviće se sve što je potrebno za takmičarske redove, koji će se tada prihvatiti.

Daljnja rasprava odnosila se je na zajednička pitanja svih učlanjenih saveza, a među ostalim također i na pitanje učešća na međunarodnim takmičenjima u Budimpešti, te je u tom pogledu bila postignuta potpuna saglasnost.

M. A.-č.

Opterećenje župske statistike

Sada smo u doba godišnjih skupština, i — to je još uvek neizbežno — opominjanja četnih, društvenih i župskih organa, da pošalju svoje izveštaje i urede svoje poslove. Statističar prednjačok zboru, prosvetnog odbora, matičar, i tisuće nepoznatih i razasutih sokolskih radnika stvaraju onu potpunu, skupnu sliku celokupnog našeg sokolskog rada, i označavaju važno merilo napretka ili nazadovanja u prošloj godini. Ako savezno vodstvo, tehničko, prosvetno i upravno ne dobije pouzdane, uredne i potpune izveštaje baš od svih župa, a župe baš od svih jedinica, slika rada našeg Sokolstva u prošloj godini neće biti potpuna, niti će biti tačna. I radi onih alikavih, neurednih i nemarnih, može se ugroziti i oslabiti velika marljivost, poštenost i urednost velike većine drugih.

Da je godišnje obračunavanje svih pasiva i aktivna ovako velike i kolektivne organizacije, kao što je naše Sokolstvo, više nego korisno i potrebno, više ne treba dokazivati. To je svakome jasno, ko zna što je to kolektivni rad, i koji zna, da za snagu i vrednost našeg Sokolstva pojedinačni uspesi i napredak pojedinih nije uvek, niti može biti napredak celine. A mi

radimo baš za napredak i jačanje celine.

Nego da vidimo s računicom u ruci, na koga pada teret tog godišnjeg obračuna i ko je glavni donosilac izveštaja o radu našeg Sokolstva.

Na prvi pogled svako će reći: Savezni organi! Pa Savez zbraja brojeve tisuća jedinica, svih jedinica iz svih župa. Ali nije tako.

Na ovom primeru se lako vidi:

Savezni prosvetni odbor, odnosno njegov statističar prima izveštaje od 25 jedinica: svega je 25 župa! Ti su izveštaji tromesečni, a na kraju godine dolazi još i godišnji, koji nije uvek tačan zbroj tromesečnih izveštaja, nego je redovito veći. Svega dakle iz svake župe 5 redovitih izveštaja o prosvetnom radu! 25 župa po 5 izveštaja daje 125 izveštaja. Te župske izveštaje, danas već, sastavljaju školovani, iskusni, pouzdani prosvetni radnici. To su pismeni i ozbiljni izveštaji. Savezni prosvetni, dakle, statističar prima od župskih godišnjih 125 prosvetnih stručnih, pismenih, ozbiljnih izveštaja.

A kako župski prosvetni statističar sastavlja te izveštaje? Kako on daje saveznom dvadesetpeti deo njegovih podataka?

Da i to vidimo s računicom i na stvarnom primeru. Eto: župa Zagreb. Godine 1932 imala je 146 jedinica, 58 društava i 88 četa. Od toga velika većina novih i mladih jedinica, neiskusnih, i bez dovoljnog broja administrativnih radnika. Svega je poslalo u određenom roku izveštaje o prosvetnom radu 26 od svih 146 jedinica! Vrlo malo: 17 društava i 9 četa, i župa Zagreb po postotku primljenih prosvetnih izveštaja bila je najgora u Savezu. Jedva 18.18 posto.

U godini 1933 nastojali smo svim silama da to popravimo. Ali smo našli na stalnu zapreku: koliko smo god nova društva i čete osposobljavali za tačno šiljanje izveštaja, toliko smo naglo, a možda i još brže dobivali nove, neiskusne, neuredne, ali oduševljene i svakog rada željne jedinice. U godišnjem izveštaju župskog prosvetnog statističara bilo je ipak veliko poboljšanje. Primili smo izveštaje od 36 društava (lani 17), i 47 četa (lani 7). Svega je, dakle, napredak kod društava na dvostruko, a kod četa na sedmerostruko. Da smo u župi ostali kod 146 jedinica, imali bismo izveštaje od njih 83, a to bi bilo 57 posto. Bili bismo donekle zadovoljni. Ali smo tokom godine 1933 dobili 3 nova društva i 57 novih četa! Porast jedinica u župi Zagreb je u godini 1933 od 146 na 206! S tim smo dobili veliki manjak u župskom prosvetnom izveštaju, i daleko nepovoljniji postotak: primili smo svega 40 posto izveštaja.

Da su sve naše jedinice poslale izveštaje, kao što će svakako do par godina i biti, naš župski prosvetni statističar bio bi primio od svake jedinice po 1 izveštaj mesečno i po jedan na kraju godine. Svega 13 redovitih izveštaja godišnje od svake jedinice, ili za župu Zagreb sa 206 jedinica svega 2678 izveštaja godišnje, mesečno po 206, a početkom januara 412! Kako izgledaju ti izveštaji znadu vrlo dobro samo župski statističari. Kolike čete, pa i društva ne znadu ispuniti velike izveštaje, s mnogo složenih rubrika. Kolike čete nemaju sposobnih i iskusnih radnika. U velikoj većini su izveštaji neuredni, nepotpuni, pa — budimo iskreni — i nepismeni. Takvih izveštaja treba da uredi i zbroji župski prosvetni statističar 2678, dok ih savezni ima 125. Prema tome je razmer rada, u ovom primeru, župskog i saveznog prosvetnog statističara, teoretski, kao 2678:125, ili 21:1. Župski prosvetni statističar ima 21 put više posla od saveznog!

Vidite, na prvi pogled niko to ne bi rekao!

Na osnovu ovog iznešenog primera mogli bismo izvesti razne stvari. To prepuštamo saveznom prosvetnom zboru. Hteo sam samo da prilikom župskih skupština odam priznanje velikom, poštenom i dobrovoljnom sokolskom

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Zajednički župski vesnici u češkoslovačkom Sokolstvu

Gospodarska kriza nije mimošla ni sokolske župske vesnike u Češkoslovačkoj. Dok su pre sve češkoslovačke župe izdavale svoje posebne listove, koji su izlazili obično svakoga meseca, moralo je nekoliko župa ili potpuno da obustavi izlaženje svojih glasila, ili pak da se nekoliko župa udruži da zajednički izdaju jedan list. Među ovima, koje su se odlučile na zajedničko izdavanje župskog vesnika, nalaze se župe Jana Mahala, Kralja Jurja, Perštajnska i Slovačka, koje su obustavile svoje vlastite listove i odlučile da već od nove godine izdaju zajednički list po imenu »Tirš«. Kako izgleda, primer ovih župa slediće uskoro i druge, naročito župe u Slovačkoj, gde je početkom ove godine prestao da izlazi veliki broj župskih glasila.

Iz najvećeg sokolskog društva u ČOS

Nedavno izvestili smo o glavnoj skupštini matičnog društva češkoslovačkog Sokolstva Praškog Sokola. Dugi niz godina bio je Praški Sokol također i najveće češkoslovačko sokolsko društvo, pa je kroz neko vreme i tvorilo samostalnu jedinicu u ČOS. Kasnije je postao najvećim društvom u češkoslovačkom Sokolstvu Vinogradski Sokol u Pragu, koji je to još i danas. Vinogradski Sokol ima 6300 pripadnika, pa prema tome svojim jakošću nadmašuje čak i neke češkoslovačke župe. Broj njegovog članstva iznosi 4335, naraštaja 283, a dece 1682. Na prvi pogled vidi se, da je broj naraštaja prema članstvu i deci nerazmerno malen, a što treba pripisati već poznatim uzrocima, naime, u opadanju poroda za ratnih i posleratnih godina i t. d. Vinogradski Sokol je osim toga i najveće sokolsko društvo na svetu, a možemo da ga ubrojimo i među najveća telovežbačka društva uopće. Nemačko turnerstvo na pr. ni u Berlinu nema tako jake jedinice. Osim toga je u tom društvu tako razvijen društveni život i rad u svim sokolskim granama, da zaista Vinogradski Sokol možemo po njegovim svestranim uspesima ubrojiti i među najbolja sokolska društva. O tome svedoči naročito telovežbački rad toga društva, u kome deluju pored 63 prednjaka još 545 vežbača, 140 naraštajaca, 844 muške dece, 530 članica, 143 naraštajke i 838 ženske dece, koju vodi 41 prednjačica. Društvo, čiji prednjački zbor broji 104 člana i članice, u mogućnosti je, dakle, da u svakom pogledu radi najuspešnije. Vinogradski Sokol podigao je u Krkonošima i svoju veliku planinsku kuću »Na strazi«, gde sokolski smučari, kada se sklonu, mogu da dobiju sve što im je potrebno. Osim te kuće ima Vinogradski Sokol još i svoje letovaliste, gde je prošle godine za vreme letnjih meseci bilo na letovanju preko 260 dece.

Među praškim sokolskim društvima vlada lepa bratska sloga, iako se sva nadmeću kako bi što bolje koristila sokolskoj stvari. Praški i Vinogradski Sokol već od vajkada nastojali su da Sokolstvu i narodu dadu nešto najboljeg, i u tom zdravom i u istinu plemenitom takmičenju oba ova društva postigla su toliki razvoj, kakav ne možemo da vidimo ni u jednom drugom kraju i ni u jednoj drugoj telovežbačkoj organizaciji. Oba ova društva broje skupa skoro 12.000 pripadnika. Praški Sokol je centralno društvo Šajnerove župe, a Vinogradski župe dr. Jana Podlipnoga.

Nešto iz delovanja praške Šajnerove župe

Nedavno je praška župa dra Šajnera održala svoju godišnju skupštinu, na kojoj je ponovno bio izabran za župskog starostu br. dr. Nemečka, za načelnika br. Hajka, za načelnicu s. Klimentova, a za prosvetara br. Černi. Ova župa, kao treća među praškim župama, po broju svojih pripadnika, ujedno je i peta među svim župama ČOS u pogledu broja svojih pripadnika, kojih sada ima oko 13.700. Koliko ova župa ima naraštaja i dece, pokazuje nam telovežbačka statistika, naime: 573 naraštajca, 560 naraštajka, 3118 muške i 3774 ženske dece. Članova vežbača bilo je 1959, a članica 1484. Župa ima sada 52 jedinice, među kojima je i matično društvo češkoslovačkog Sokolstva Praški Sokol. U organizatornom pogledu župa deluje u 5 okružja, koja su, kako to ističe godišnji izveštaj, ukazala župskom vodstvu vrlo dragocenu pomoć time, da su ona na sebe preuzela mnogo župskih funkcija te priredila razne prednjačke i druge tečajevе, vodila okružne nastupe, organizovala prosvetne škole i t. d. Svoj vlastiti dom ima u župi 21 jedinica, ili 2/3 jedinica.

Glavna skupština zagorične župe ČOS

Ova župa, čije su jedinice rasejane po svemu svetu, održala je 18. o. meseca svoju glavnu skupštinu u Pragu. Ovogodišnja skupština ove župe bila je lepa revija svega dela, koji vrši zagorično Sokolstvo izvan granica Češkoslovačke Republike. Svi župski funkcioneri u svojim su izveštajima naznačili pojačano delovanje društava, te naročito podvukli veliki značaj njihovog rada za zemljake, koji se nalaze van granica svoje domovine. Na čelu zagorične župe ČOS nalazi se starosta br. Jaroslav B. Zika i načelnik br. Planička.

Sokolsko društvo Berlin

Nakon odužeg zastoja ovo je društvo opet počelo svojim delovanjem u vežbaonici, koju je unajmilo u Brandenburškoj ulici 37. Prvim telovežbačkim časovima prisustvovala je i sva društvena uprava uz sva odeljenja vežbača, koje je pozdravio društveni starosta br. Beneš, našto je načelnik br. Novak započeo redovitim telovežbačkim članstvom. Društvo sada broji 110 članova, 59 članica, 9 naraštajca, 3 naraštajke, 16 muške i 9 ženske dece. Ovo društvo stoji pod okriljem praške Barakove župe.

Takmičenja u poljskom Sokolstvu

Savezno načelništvo poljskog Sokolstva uredilo je pitanje takmičenja u pojedinim jedinicama slično kao što je to uredila i ČOS u svojim, a što bi imalo da znači nekakvu temeljitu pripravu svih poljskih društava za sve-sokolski slet u Varšavi, koji će se, kako je poznato, održati 1935. Takmičarski red propisuje za sva društva za ovu godinu opća takmičenja u nižem odeljenju, dok će župe morati da izvedu takmičenja u srednjim odeljenjima, našto će pasti zadaća na pokrajine, odnosno t. zv. dzienice, da dovrše taj rad ne samo u nižim i srednjim, već također i u višim odeljenjima. Sam Savez pak pored toga izvršice još i priprave radove za izbira takmičenja članova i članica, koji će zatim nastupiti za poljsko Sokolstvo na sletu u Varšavi u takmičenju za slovensko prvenstvo obuhvataće sve propisane grane, a među njima također i četvrta slovenska sokolska takmičenja, koja će se za stalno održati u Zakopanome. Tamo će također i jugoslovenski smučari ponovno takmičiti za prelazni dar jugoslovenskog Ministarstva za fizičko vaspitanje, a koji je prošle godine osvojilo češkoslovačko Sokolstvo.

Slovačko Sokolstvo u Americi

Već smo pisali, kako je težak položaj svih sokolskih organizacija u Americi, i to radi toga, jer nemaju dovoljnog priliva novog članstva. Omladina se je, naime, počela već pomalo da otuđuje i svome narodu i Sokolstvu, jer se previše amerikanizuje. Iz tih razloga slovačko Sokolstvo u Americi je zaključilo da priredi ove godine u Filadelfiji »slet«, gde će se ujedno održati i kongres organizacije, na kome će se nastojati da prouči i istraži uzroke opadanja sokolskog članstva, te da se preduzmu potrebne mere, kako bi se s odgovarajućim sredstvima mogla slovačka omladina da ponovno privuče u nacionalne redove. Već smo pomenuli u našem listu, u vezi s ovim pitanjem, da slovačko Sokolstvo namjerava da izradi i sav sokolski telovežbački sistem na engleskom jeziku, samo da bi se ta moćnija Sokolstva, odnosno njegovi redovi, a naročito omladinski, održali na okupu.

Iz poljskog Sokolstva

U toku ovoga meseca predsedništvo poljskog Sokolstva održalo je dve sednice, na kojima su bili doneti vrlo važni zaključci. Pre svega bio je potvrđen izbor bivšeg saveznog načelnika br. Fazanovača kao zamenika saveznog načelnika. Za drugog saveznog načelnika bio je izabran br. Tan, za tajnicu načelništva s. Sobotovska, a za članove načelništva br. Hamburger i Skierski. Kao obavezne proste vežbe članica za varšavski slet bile su odobrene one, koje se sastavila savezna načelnica s. Jadviga Zamojska. Nadalje je bilo zaključeno, da se podupre kod Saveza SS želja bugarskih Junaka da mogu prisustvovati sednicama načelništva Saveza slovenskog Sokolstva do njihovog definitivnog prijema u Savez SS. Na tim sednicama bilo je odobreno također da se održe i nekiji savezni prednjački tečajevi, koji bi se prema određenom nacrtu načelništva održali za članove i članice u mesecu julu i avgustu.

(Nastavak sa 1 strane)

radu župskih statističara. Da ih bratski pohvalimo, ovako sve zajedno, bezimeno, i to ne samo prosvetne, nego i tehničke i upravne župske statističare, i da ovim dokumentovanim navodima, ozbiljno spomenemo društvene i četne izvestitelje da vrše svoje dužnosti, da ne bi otežavali i onako težak rad župskih statističara. A savezni prosvetni zbor treba također da se pobrine, kako bi olakšao njihov rad. Savezni statističar pak da dozna u »statističkom stilu« za muke i brige svojih — podređenih organa.

Mrvoje Macanović (Zagreb).

Sokolska radio - predavanja RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Beograd održavaju se:

dne 1 aprila predaje brat dr. Miša Matić, Vel. Bečkerek, o temi: »Značaj sokolskih prosvetnih škola« (popodnevno);

dne 5 aprila predaje brat Milan Šantić, Beograd-Matica, o temi: »Napori seoskog Sokolstva u Bosni i Hercegovini« (Večernje; predavanje namenjeno duhovnom pripremanju članstva za ovogodišnji pokrajinski slet u Sarajevu);

dne 12 aprila predaje brat dr. Tadeuš Lubačevski, Beograd-Matica, o temi: »Savremena Poljska« (večernje; predavanje namenjeno duhovnom pripremanju članstva za sletove u Lavovu i Varšavi);

dne 15 aprila predaje brat Boško Novaković, Sremska Mitrovica, o temi: »Sokolska disciplina i samodisciplina« (popodnevno);

dne 19 aprila predaje brat Ante Brozović, Beograd I, o temi: »Uloga predratnog Hrvatskog Sokolstva u nacionalnom pokretu« (večernje; predavanje duhovnom pripremanju članstva za ovogodišnji pokrajinski slet u Zagrebu).

Večernja sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Beograd održavaju se svakoga četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, a popodnevna svake druge nedelje od 15.15 do 15.30 časova.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se:

dne 3 aprila predaje brat dr. Makso Kovačić, Ptuj, o temi: »Sokolska porodica«;

dne 10 aprila predaje brat Lojze Vrhovec, Ljubljana o temi: »Značenje sokolske telovežbe«;

dne 17 aprila predaje brat Fr. Zagorac, Novo mesto, o temi: »Sokolski uzgoj omladine«;

dne 24 aprila predaje brat Poharc Janez, Ljubljana, o temi: »Voditelji češkoslovačkog Sokolstva«.

Upozoravaju se braća i sestre, da će se radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana počati od aprila održavati svakog utorka, a ne više svakog petka kao do sada. Predavanja drže se od 19 do 19.30 časova.

RADIO-STANICA ZAGREB

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Zagreb održavaju se:

dne 6 aprila predaje brat Mrvoje Macanović, Zagreb; »Sletske vestice«;

dne 13 aprila predaje brat dr. Alfred Pihler, Zagreb, o temi: »Organizacija sletova«;

dne 20 aprila predaje brat Dane Šarić, Zagreb, o temi: »Privredno značenje sokolskih sletova«;

dne 27 aprila predaje brat dr. Branko Mudrić, Zagreb, o temi: »Sokolsko vežbanje i zdravlje«;

dne 4 maja predaje brat Dragutin Petrović, »Stanovanje i prehrana na sletu«;

dne 11 maja predaje brat dr. Stevan Matić, Zagreb; »Sanitetska služba na sletu«;

dne 18 maja predaje brat Čedomir Mileusnić, Zagreb; »Raspored sletskih svečanosti«;

dne 25 maja predaje brat dr. Oton Gavrančić, Zagreb; »Značenje sokolskog sleta u Zagrebu«;

dne 1 juna predaje brat Mrvoje Macanović, Zagreb; »Početak sletskih svečanosti«.

Sokolska radio - predavanja preko Radio-stanice Zagreb održavaju se svakoga petka u 19 sati. Zagrebačka radio-stanica prenosiće za vreme ovogodišnjeg sleta u Zagrebu i sve sletske svečanosti, a verovatno je, da će to učiniti i Radio-stanice Beograd i Ljubljana te češkoslovačke.

Jesam li poslao preplatu za sokolske listove?

Nećemo preporuka!

Glavna godišnja skupština Sokolske župe Zagreb, održana 11. o. m. primila je, na predlog svoje uprave, sledeći zaključak, koji ima da se podnese na prihvatanje ovogodišnjoj skupštini Saveza:

Godišnja skupština Saveza neka donese zaključak, da se dokinu sve službene sokolske preporuke za nameru, unapređenja, odlikovanja i t. d. Jedino, da se dozvoli izdavanje uverenja o članstvu sokolske organizacije.

Obrazloženje:

Savez SKJ predao je kod različitih nadležstava do sada na hiljade od četa, društava i župa preporučeni molba, koje beziznimno vrve superlativima u prikazivanju sokolskog rada molitelja. Efekat predanih molba je minimalan, a i taj minimalni uspeh je slučaj, jer se na nadležnim mestima, posve ispravno, superlativima ne veruje, i stoga preko mnogobrojnih sokolskih molba jednostavno prelazi.

Analizom celokupne pojave sokolskih preporuka nalazimo, da sokolske preporuke u većini slučajeva traže takvi pripadnici organizacije, koji nisu ništa, ili su vrlo malo učinili za napre-

dak sokolskog dela, dočim oni sokolski radnici, koji su zaista zaslužni za naš pokret, i koji su nenaplativi trud uložili u svoj sokolski rad — nikada ništa od Sokolstva za sebe ne traže! Takvo stanje stvari očito pokazuje, da te sokolske preporuke nisu korisne za Sokolstvo, što više, u mnogo slučajeva kompromituju sokolski pokret. U mnogo slučajeva pripadnici naših jedinica nisu na visini sokolskog odgoja, pa župa i Savez nema kontrole o istinitosti navoda, i dešava se, da se i posve nevredni pripadnici preporučuju superlativima.

Ustrebali koji zaista zaslužni sokolski radnik opravdane preporuke — uvek će među braćom od upliva naći zagovornika, koji poznaje njegovu ličnost, njegov život i njegov rad, i koji će ga na nadležnom mestu uspešno moći preporučiti.

Ovaj predlog ne tangira rad i interese sokolskih socijalnih oteka, kojima je svrha da našim pripadnicima nalazi rada i zarade.

Usvoji li glavna skupština taj predlog — rešice se Sokolstvo, pored spomenutih nezgodnosti i nemile pojave, da pojedinci stupaju u naše redove računajući prvenstveno na sokolsku preporuku!

IZ SAVEZA SKJ

Četvrti redovna glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

sazivlje se prema zaključku uprave od 18. marta 1934 i u smislu poslovnika

za nedelju 29 aprila 1934 u Beogradu

u prostorijama Saveza nabavljačkih zadruga državnih službenika, Poenkareva ulica broj 21.

Dnevni red:

1) Izveštaji: a) zamenika starešine, b) tajnika, c) načelnika i načelnice, d) predsednika prosvetnog odbora, e) ekonoma, f) blagajnika, g) statističara, h) predsednika organizaciono-pravnog oteka, i) predsednika ozlednog fonda, j) predsednika narodno-odbranbenog oteka, k) građevinsko-umetničkog oteka, l) urednika sok. štampe Saveza.

Zdravo!

Beograd, 18. marta 1934.

UPRAVA SAVEZA SKJ.

Pokrajinski slet u Zagrebu u avgustu o. g.

Sletište

Na uglu Maksimirske ceste i Svetice, na zemljištu zagrebačke nadbiskupije, zagrebačkog kaptola i kongregacije služavki maloga Isusa gradi se od 12. februara o. g. veliko sokolsko sletište za ovogodišnji jubilarni slet. Građevni oteak pod vodstvom svog pročelnika prof. arh. Driaka završio je sve planove i nacerte, i sada se pristupilo radovima. Na zemljište izašli su 8 februara izaslanici vlasnika zemljišta, Načelnstva grada Zagreba i Sokolske župe Zagreb. Toga dana je gradsko Načelnstvo preuzelo u posed zemljište i predalo ga Sokolskoj župi Zagreb za gradnju sletišta. Dnevno radi do 500 radnika na nivelaciji zemljišta.

Čitavo veliko sletište zauzima preko 120.000 četvornih metara zemljišta. Glavni deo toga je vežbalište s gledalištem. Vežbalište je dugo 170, a široko 117 metara. Kod razmaka 185 santimetara stae u vežbalištu 5045 vežbača. Istočna i zapadna tribina gledališta je po 233 metara duga, a severna i južna po 177. Svega vežbalište s gledalištem pokriva 41.000 četvornih metara.

U gledalištu biće mesta za 55.000 gledalaca, u garderobama za 12.000 vežbača. Velika ulica među garderobama, na kojoj će se svrstavati vežbači pre nastupa, široka je 25, a duga preko 200 metara. Vrata za nastup vežbača u vežbalište su u sredini na istočnoj strani, široka 25 metara, a otstupi su na krilima na istoj strani vežbališta.

Ovo sletište ne samo da će biti najveće u Jugoslaviji, nego po razmazu i najveća građevina posvećena telesnom vežbanju u jugoistočnoj Evropi.

Raspored sletskih svečanosti

Raspored sletskih svečanosti za jubilarni slet u Zagrebu ponesto je izmenjen, pa je sada ovako ustanovljen:

nedelja 3 juna: dan srednjoškolske omladine,

subota 9 juna: takmičenje naraštaja Sokolske župe Zagreb,

nedelja 10 juna: dan sokolske omladine, naraštaja i dece,

subota 16 i nedelja 17 juna: dani zagrebačkih vojnih jedinica,

sreda i četvrtak 2 avgusta: utakmice muških i mešovitih zborova društava i četa za prvenstvo Saveza SKJ,

petak 3 avgusta: u velikom Kazalištu svečana sokolska akademija pobedničkih zborova u muzičkom takmičenju Saveza SKJ,

1, 2 i 3 avgusta: atletske utakmice za prvenstvo Saveza SKJ,

3, 4 i 5 avgusta: glavni sletski dani.

Sletska značka

Na predlog Sletskog odbora odlučila je uprava župe Zagreb, da sletskom značkom bude lik starešine Saveza Njegovog Kraljevskog Visočanstva Prestolonaslednika Petra. Lik je izradio umetnik Franjo Kršinić. Izrada značke vrlo je dobro uspeša, a bila je poverena domaćoj tvrtci Griesbach i Knaus.

Svaki posetnik sleta mora nabaviti značku, uz legitimaciju za železnicu, jer samo legitimacija sa značkom daje pogodnosti na železnicama. Uz pogodnost na železnici imadu posednici značke pravo na stajanje u gledalištu na sletištu, i pravo na besplatno zajedničko stanovanje. Pošto se ovaj slet vrši u dve glavne priredbe, koje su i vremenski razdvojene, t. j. na slet sokolskog naraštaja, koji se održava u mesecu junu, i na glavne sletske dane u mesecu avgustu, to su i za svaku ovu priredbu određene posebne značke. Da se učesnici sletskih priredbi

možu razlikovati i po značkama, obzirom na njihovu prava i dužnosti, to je upravo župe određene razne vrste značaka po veličini i po boji.

Za slet sokolskog naraštaja ustanovljene su značke srebrnaste boje, okruglog oblika u promjeru 20 milimetara za vežbače, a za ne vežbače i posetnike nesokole imaće značka još i uski venac. Ovim je značkama za vežbače cena 6 Din, a za ostale 20 Din.

Za slet u avgustu značka je u promjeru 32 mm. Da se na prvi pogled može ustanoviti pripadnost vlasnika značke određeno je, da braća i sestre članovi-ice sokolskih četa, koji su sletski vežbači, imaju značke bakrenaste boje, a sestre članove društava, koji su sletski vežbači, imaju značke žute (med.) boje, a cena joj je 20 Din po komadu. Za sve ostale, koji nisu pripadnici sokolske organizacije određena je značka žute (med.) boje, koja je povećana za venac, a cena joj je 50 Din. Posetnici ovih značaka uživaju pogodnosti, koje smo naveli, a osim toga će svaki posetnik sleta u avgustu biti osigurao za slučaj nezgode. Iznos za osiguranje biće dinar po osobi.

Stan i hrana

Otsjek za nastambu i prehranu sletskog odbora sastavljen je ovako: pročelnik Dragutin Petrović, zamjenik Vlado Milašević, članovi: Miroslav Javand, Rudolf Rukavina, kapetan Rado Kosović, Zlatko Kovačević i drugi. Otsjek saraduje s »Udruženjem gostioničara, svratištara, kavanara i krčmarara.

Na sletu biće prehrana učesnika po gostionici i zajednici. Znakom i sokolskim jedinicama uputio je otsjek sletskog odbora prijavnice s uputama. Učesnici sleta neka se preko svojih jedinica prijave sletskom odboru, da se isti uzgome na vreme pobrinuti za sve po njihovoj želji. Sletski otsjek za prehranu stoji u vezi s Udruženjem

ugostiteljskih radnja i nadziraće cene, hranu i obroke. Cene biće objavljene na vreme i utvrdene. Za skupnu prehranu biće kod sletista i u raznim sabiralištima vojničke poljske kuhinje. Za 10 dinara dnevno imaće svaki učesnik, koji se na vreme prijavi, obilni doručak, ručak i večeru. Za skupnu prehranu treba sobom poneti pribor za jelo.

Učesnici izvan Zagreba na sletu moći će preko otkupa za nastambu i prehranu da prijavom na vreme dobiju stan, i to: 1. privatno, po privatnim stanovima, 2. po prvorazrednim ili drugorazrednim hotelima, i 3. skupno po školama i drugim javnim zgradama. Na treće imaju pravo svi posetnici sletске značke bez ikakve posebne naplate. Za stanove pod 1. i 2. biće cene utvrdene i unapred objavljene.

Zdravstvena služba

Otsjek lečnika sletskog odbora radi pod vodstvom pročelnika dr. Stevana Matića. Raspored zdravstvene službe određen je ovako: dr. Stevan Matić organizuje sve sanitetske faktore, koji će sudelovati na sletu; dr. S. Dimitrijević brine se za službu stanice za povorku; dr. B. Goldašić za stanicu i službu u nastanbama; dr. J. Paleček za službu u 8 glavnih stanica; dr. A. Kraljić i dr. D. Thaller za opremu stanica i proračune; dr. Z. Prebeg za higijenu u stanovima i na sletistu.

Izlasnici župa

Kod svih dosadašnjih sokolskih sletova pokazalo se, da su najbolje bili smešteni učesnici onih župa, koje su dan-dva ranije poslele svoje predstavnike u mesto sleta. I ove godine biće najbolje da se tako postupi. Župe, okružja i veća društva neka pošalju u Zagreb svog predstavnika, najbolje jednog člana načelnikstva, dan-dva pred dolaska posebnog vlaka. U Zagrebu će članovi Sletskog odbora s tim izaslanicima spremati prostorije za nastambu, mesta za prehranu, prostorije za posebne nastupe na akademijama i sve drugo. Izaslanici će ući u posred prostorija za nastambu i dočekati se predstavnicima Sletskog odbora svoju župu.

IZ TELOVEŽBAČKOG SVETA

SMUČARSKA SKAKAONICA ZA OLIMPIJADU 1936

U okviru olimpijskih igara, koje će se održati god. 1936 u Berlinu, spada također i takmičenje u smučarskim skokovima, jer i smučanje je grana olimpijskog takmičenja. Za zimске igre bio je izabran poznati zimski stadijon Garmis-Partenkirhen, gde će se obaviti sva takmičenja u zimskim granama. Tada će se po četvrti put sastati zimsko-sportski olimpijski svet, da omeri svoje sile. Olimpijska skakaonica u Garmis-Partenkirhenu, gde će okusati svoju sreću najbolji smučarski

skakači sveta, a među njima zastalno i oni, koji su ovih dana porušili sve dosadnje svetske rekorde na takmičenju u Planici kod nas u Jugoslaviji, gde su postignuti skokovi od 92 m, a izvan konkurencije i 95 m, omogućujući skokove do približno istih rezultata kao što su postignuti sada u Planici. Visina mesta zaleta iznosi nad gornjim rubom mostića 43,1 m, a od pomenutog ruba mostića do donjeg kraja doskočišta visinska razlika je 65,5 m. Za samo doskočište određena je dužina 120 m. Kako će biti mogući skokovi i do 100 m, to će svaki skakač, koji postigne dužinu od 80 m istodobno pasti u dubinu, ako ju merimo okomito, za punih 42 m, što odgovara srednjoj visini zvonika. Visinska razlika između gornjeg ruba mostića i doskočnog mesta, koje odgovara du-

žini skoka, iznosi upravo 42 m. Ukupna dužina skakaonice s mestom zaleta, skoka i doskoka iznosi 215 m.

PRIJAVA TURNERA U MEĐUNARODNU GIMNASTIČKU FEDERACIJU

Međunarodna telovežbačka takmičenja Međunarodne telovežbačke federacije, koja se ove godine održavaju u Budimpešti, dala su povoda, da se i među nemačkim turnerima počeo da širi pokret, koji teži za tim, da bi takoder i oni trebali da učestvuju takmičenjima Međunarodne federacije. Iako nemačko turnerstvo do sada nije član Međunarodne gimnastičke federacije, to je ipak bilo zaključeno s njihove strane da se njihova takmičarska vrsta bez obzira na tu činjenicu priprema za takmičenja u Budimpešti, a vodstvo pak nemačkog turnerstva nastojeće i forsirati da turneri budu primljeni u Međunarodnu gimnastičku federaciju, da bi im tako bilo moguće učestvovati na takmičenjima u Budimpešti.

POKRAJINSKI SLET ŠVICARSKIH GIMNASTA

U savezu švicarskih gimnasta deluju složno jedna s drugom nemačke i romanske župe. Svima njima je savez zajednička organizacija i svi se trude da po mogućnosti podignu delovanje gimnasta, te da što više popularizuju telovežbu u švicarskom narodu. Romanske župe, kojih je u savezu 5, prijavljuju za ovu godinu svoj pokrajinski slet, koji će se održati od 14—16 juna u So de Fond, a kome će sletu prema dosadnjim prijavama učestvovati preko 2000 vežbača iz 92 društva. Razume se, da su to samo prijave iz obaveznih župa pa priređivači sleta očekuju, da će odaziv također i iz nemačkih župa biti vrlo velik. Na javnoj vežbi nastupiće također i švicarska uzorna vrsta, a među njima i međunarodni takmičari Vezel i Mic. Pored javne vežbe biće i takmičenje, naročito ono za sve u narodnim telovežbačkim igrama.

SLET UNIJE FRANCUSKIH GIMNASTA U DIŽONU

Kako smo već javili održaće se ove godine slet francuskih gimnasta u Dižonu. Za ovaj, već 55 slet francuskih gimnasta, počeo je grad Dižon o svome trošku da gradi jedan ogroman i moderan stadion, koji će stajati oko 5.000.000 franaka. Pored velikog i prostornog vežbališta, biće tamo i uzorna staza za trčanja, igrališta za razne sportske igre (tenis, odbojka, nogomet i t. d.), a pored toga i moderne tribine sa svačioničima i bifeima te stanicama za prvu pomoć.

KO ĆE POBEDITI U BUDIMPEŠTI?

To pitanje zanima već mnoge stručne listove. O tome pokrenuo je debatu i francuski list »L'Auto«, naglašujući, da su favoriti za prvenstvo sveta u telovežbi sledeći svetski tak-

mičari: Čehoslovak Hudec, Sokol, dalje švicarski vežbač Mic, mađarski prvak Pele, nemački prvak Kroča, Finac Savolainen i Italijan Neri. Što se pak tiče vrsta, predviđa se oštra borba između čehoslovačke sokolske vrste te nemačke, italijanske i švicarske. O jugoslovenskoj vrsti kaže da ima vrlo dobre takmičare, ali da je među njima i nekoliko slabih. Najviše se, naravno, Francuzi zanimaju za svoju vrstu, koju među ostalim tvore njihovi prvaci Leru, Balter, Ruso i Bešer. Glede čehoslovačkih Sokola prevladuje mišljenje, da će skoro cela vrsta nastupiti kao salivna jedinica.

»Sokolsko selo«

Naredni broj »Sokolskog sela« iziđi će dne 6 aprila

KRONIKA

100 godina hrvatske umetnosti. Povodom pedesete obljetnice Strossmayerove galerije u Zagrebu poseban odbor s Akademijom na čelu priređuje niz retrospektivnih izložaba pod skupnim imenom »Sto godina hrvatske umetnosti« (1830—1930). Prva izložba bila je otvorena na veoma svečan način u nedelju 25. marta u atriju palate Jugoslovenske akademije na Zrinskom trgu. Ovu izložbu u glavnom organizovao je član akademije prof. Ljubo Babić, a kritički katalog sastavio je dr. Artur Snajder, ravnatelj Strossmayerove galerije. Na prvoj izložbi, koja će trajati do 8. aprila o. g. izloženih je 68 slika, sabranih u Zagrebu, Varaždinu i Ljubljani. Sve su slike radovi majstora Karasa, Stroja, Čačaja, Dekera i drugih. To su većinom portreti zaslužnih hrvatskih prosvetnih i političkih radnika, pa s toga ova izložba predstavlja ne samo značajnu umetničku, nego i kulturno-istorijsku reviju.

40 godišnjica smrti Ivana Stepanovića Jastrebova. Inicijativom Sokolskog društva u Prizrenu, a uz saradnju pevačkog društva »Car Uroš« i cele javnosti priređena je 18. marta o. g. prigodom 40 godišnjice smrti Ivana Stepanovića Jastrebova, ruskog carskog konzula u Prizrenu, velebna i dirljiva spomen-svečanost, kojom je tamnošnji naš narod pokazao duboku zahvalnost svom velikom dobrotvoru, zaštitniku i prijatelju, koji je kao carski ruski konzul za vreme našeg robovanja pod Turcima učinio tamošnjem našem narodu mnogo i pomagao svaku njegovu nacionalnu, kulturnu i privrednu akciju, nikada ne izdvajajući srpski interes od ruskoga. Ivan Stepanović Jastrebov rodio se pred 95 godina u selu Gromačici u Tombolskoj guberniji. Otac mu je bio vojni sveštenik, koji je najviše živio na Kavkazu. Taj kraj svojim prirodnim lepota ostavio je dubok utisak i na mladog Ivana, koji je također imao postati sveštenik. Godine 1864 završio je ka-

zansku duhovnu akademiju, ali ga je sve drugo više interesovalo nego teologija. Stupio je dakle u posebni tečaj istočnih jezika ministarstva inostranih poslova te je posle završetka istog godine 1866 bio postavljen za pripravnika kod ruskog poslanstva u Carigradu. Već naredne godine postao je sekretar, a 1870 postaje ruski vice-konzul u Prizrenu, gde je ostao do 1874, kada je premešten u Skadar, vrativši se 1879 opet u Prizren kao konzul, gde je ostao godinu dana. Zatim je otišao u Janjinu ali godine 1881 vraća se ponovno u Prizren, gde ostaje sve do 1886 godine, kada je bio premešten u svojstvu generalnog konzula u Solun, gde je 1894 godine i umro. Ovaj naš zaslužni prijatelj bio je i poznat pisac te istoričar. Godine 1879 izdao je u Beogradu knjigu »Podaci za istoriju srpske crkve«, 1886 u Petrogradu »Pesme i običaji turskih Srba«, a najveće, monumentalno delo »Stara Srbija i Albanija« izdala mu je Akademija nauka u Beogradu 1896 godine.

125 godišnjica Gogoljevog rođenja. Dne 19. marta 1809 rodio se čuveni ruski pisac i satirik Nikolaj Vasiljevič Gogolj u selu Soroci u Poltavskoj guberniji. Gogolj spada u red velikih ruskih pisaca, čija su dela najvećim delom prevedena na mnogo strane jezike. Gogolj je jedan glavnih osnivača ruskog naturalizma. U mladim godinama bio je odličan satiričar — čuvene su njegove komedije: »Revizor« i »Ženidba« — kasnije pak postaje sve više mistik i asket. Od ostalih većih dela treba još spomenuti istorijski roman iz doba borbi Poljaka i kozaka »Taras Bulba« i nedovršeni moralistički roman »Mrtve duše«. U Rusiji su raznim svečanostima dostojno proslavili jubilej velikog sina ruskog naroda, koji je umro 4. marta 1852 u Moskvi.

Potomci Nemanjića u Čehoslovačkoj? Mnoge češke i naše novine donele su prošlih dana vesti, da u Čehoslovačkoj žive, i to u Pardubicama, potomci stare srpske dinastije Nemanjića. U Pardubicama živi poštanski sekretar Jan Nemanški, koji je istražujući prošlost svoje obitelji našao njeno rodoslovlje, koje seže više stotoleća unatrag i uverio se da Nemanjići žive po čitavoj republici. Pukovnik Aleksandar Nemanški u Brnu proverio je rodoslovlje sve do godine 1460 i našao zapiske, iz kojih se vidi, da su njegovi pretci, bežeći pred Turcima, došli u Čeksku. Kod nas su pronađeni podaci o Nemanjićima do godine 1389, dakle nema podataka za 71 godinu, što predstavlja izvesnu prazninu, zbog koje se ne može tačno utvrditi, da li su Nemanški zbilja direktni potomci naše carske porodice Nemanjići. S istraživanjem ove praznine nastavlja se, da bi se pronašli i drugi dokumenti, što međutim neće biti nimalo lako, jer je baš ono doba bilo nemirno.

500 godišnjica smrti poljskog kralja Vladislava Jagiela. U martu 1434 umro je Vladislav Jagielo, slavni poljski kralj i osnivač dinastije Jagielovića. Kada je izumrla muška linija Piastovića poljski presto bio je upražnjen,

Dorde Zivanović (Beograd):

Časovi poljskog jezika

RADIO - STANICA BEOGRAD

(Nastavak.)

Peti čas

Jednačenje. — Već smo u prošlog lekciji govorili o jednačenju suglasnika po zvučnosti. Međutim, to nije jedino jednačenje. Imamo još jednačenje po mestu obrazovanja i po načinu obrazovanja. Nećemo dublje ulaziti u ovo pitanje, ali ćemo ipak reći nekoliko reči o izvesnim stvarima, koje ne mogu proći nezapaženo. Ovo naročito govorim iz tog razloga, što Poljaci imaju etimološki pravopis, pa čovek često može doći u nedoumicu kako izvesnu reč da pročita. Spomenućemo samo nekoliko slučajeva koji se češće sreću.

1) Kad se z nalazi ispred dz izgovara se kao z.

zdziony (z'divjoni) = začuden, kao da piše zdziony;

zdzialy (z'dirali) = podivljao, kao da piše zdzialy.

2) Kad se s nalazi ispred cz, onda se ono izgovara kao jedno duzo ž (ż).

szernialy (ščernjali) = pocrneo, kao da piše szczernialy;

szczernienie (ščervjenje) = pocrveneti, kao da piše szczervnienie.

3) Kad se z nalazi ispred ż, onda se ono jednaki s tim ž, pa se tada zajedno izgovaraju kao jedno duzo ž (ż).

żżerać (żżerać) = proždirati, kao da piše żżerać.

4) Veće se promene vrše onda kad se z nalazi ispred suglasnika cz. Tada se z i cz izjednače po zvučnosti

(z se pretvara u s), a potom se jednaki s cz i postaje sz, kao što je bilo i gore pri susretu s i cz.

rozczarować (roščarować) = razočarati, kao da piše rozczarować.

5) Kad se z nalazi ispred sz, onda se prvo jednaki po zvučnosti sa sz i postaje s, a potom se jednaki i po mestu obrazovanja, te izgovaramo duzo sz, kao da stoji dva sz.

szszarżć (šážć) = posiveti, potamneti, kao da piše szszarżć; isto tako:

szszarżły (šážłi) = posiveo;

szszarpać (šarpać) = izdrti, pocerpati; kao da piše szszarpać.

Ovo nekoliko primera iznesoh samo zato da se ne bi začudio kako da pročita ovakav spoj suglasnika, ali se inače ovakvi spojevi ipak dosta retko sreću.

Nepoznate reči.

gdzie (gde) = gde; ulica (uljica) = ulica; Marszałkowska (Marszałkowska) = glavna ulica u Varšavi; niech (njeh) = nek, neka; niech pan idzie (idite) = idite; prosto = prosto; na prawo = na desno; na lewo = na levo; zobaczyc (zobacić) = videti; pan zobacz = videćete; potem = potom; mieszkać (mješkać) = stanoviti (mieszkać, mieszkać, mieszka — menja se kao i u našem jeziku); ten, ta to = taj, ta to; tę ulicę = tu ulicu; niedaleko (njedaličko) = nedaleko, blizu; stąd (stont) = odatve; poselstwo (poselstwo) = poslanstvo; królestwo (kruljstwo) = kraljevina; król (krulj) = kralj; Jugosławia = Jugoslawija (u poljskom nastavak — ja odgovara našem -ija); dosyć (dosić) = dosta; musi (musi) = mora; musi pan = morate; wziąć (vz'onić) = uzeti; albo = ili; taksówka (taksufka) = auto-taksi; nie = ne; wolę = više volim; isć = ići; pieszo (pięso) = peške; przechadzka (pšehacka) = šetnja; krótki = kratak.

Krótkie rozmowy. — Kratki razgovori.

— Gdzie jest ulica Marszałkowska? — Gde je Maršalska ulica?

— Niech pan idzie prosto, a potem na lewo. Tam już pan zobaczy tę ulicę.

— Idite prawo, a potem na lewo. Tamó cęte već videti tu ulicę.

— Gdzie pan mieszka? — Gde stanujete?

— Niedaleko stąd. — Nedaleko odatve.

— Gdzie jest poselstwo Królestwa Jugosławii? — Gde je poslanstvo Kraljevine Jugoslawije?

— No, jest ono dosyć daleko. Musi pan wsiąść do tramwaju albo do taksówki.

— No, to je dosta daleko. — Morate sesti u tramvaj ili auto-taksi.

— Nie, wolę isć pieszo. To będzie bardzo miła przechadzka. — Ne, više volim da idem peške. To će biti vrlo miła šetnja.

— Medycyna.

— Pan musi codziennie rano wypić szklankę ciepłej wody.

— Czynie to, panie doktorze — tylko moja gospodyni nazywa to kawą.

— Reči:

— codziennie (codenje) = svakodnevno; wypić (cēplić) = ispitati; szklanka = čaša; ciepły (cēplī) = topli; czynie = činim; doktor = doktor; panie doktorze (pānie doktorze) = gospodine doktore; gospodyni (gospodini) = gazdarica.

— Lek.

— Morate svakodnevno rano ispitati čašu tople vode.

— Činim to, gospodine doktore — samo moja gazdarica to naziva kavom.

Šesti čas

Napomene.

1) Ako se i nalazi iza samoglasnika, čita se kao -ji.

moi (mōji) = moji

twoi (tōji) = tvoji

bez nadziei (bez nadēji) = bez nade.

2) Već smo govorili o čitanju slova e. Međutim, ovo se e na kraju reči čuje kao prosto e. Jedino se u ustima glumaca na pozornici, a katkad i kod profesora za katedrom, čuje izgovor nosnog e. Zato ćemo ga mi od sad u svakom položaju transkribovati sa običnim e.

patrzę (pātše) = gledam

proszę (prōše) = molim.

Mogli bismo sad, kao mali zadatki, pregledati sve dosadašnje primere gde smo transkribovali e na kraju reči kao nosno e. Onda smo to činili samo da se ne bi stvorila pometnja.

Kad se a i e u prošastim pridevima nadu ispred i i l, čitaju se kao o i e.

zaczął (zāčol) = počeo

zaczęła (zāčēla) = počela

zaczęli (zāčēli) = počeli.

3) l, i, r nikad ne mogu činiti slog. lgać (lgać — jedan slog) = lagati

rwać (rvać — jedan slog) = kiđati, a ne rvati

Lwów (lvuf — jedan slog) = Lavov, grad

wiatr (vjatr — jedan slog) = vetar

myśl (mis'lj — jedan slog) = misao.

Kad se l i l i r nalaze između dva suglasnika, onda se čak i jednačenje vrši preko njih.

plwać (pljfać — jedan slog) = pljuvati

krwawy (krfavi — dva sloga) = krvav.

Pod uticajem muklih suglasnika p i k, w se izgovara kao f, ma da se između njih nalazi l, odnosno r.

Kad se l nalazi između dva suglasnika ili na kraju reči a posle suglasnika, ono se čuje veoma slabo ili se uopšte ne čuje.

jabłko (jāpkō) = jabuka (l se ne izgovara, a jednačenje se vrši kao da ga i nema između b i k).

uciekł (ūček) = pobegao

mógł (muk) = mogao (l se ne izgovara, pa se zato g izgovara kao k, kao da je na kraju reči).

Nepoznate reči.

dworzec (dworca, dworec) = stanica; dworzec kolejowy (dvožec koljeji) = železnička stanica;

kolej = železnica; proszę (prōše) = molim; proszę pana = molim Vas; róg (ruk) = rog, ugao; na rogu = na uglu;

Alejo Jerolimskie (Aljeje Jerolimskie) = ulica u Varšavi; jerozolimski = jerusalimski; główny (glówni) = glavni; przepraszam (pšeprašam) = oprostite, pardon; mamy = imamo;

pociąg (pōcōnk) = voz; Kraków (-owa) = Krakov, varoš; dwadzieścia (dwa-dēs'ca) = dvadeset; minuta = minut;

osobowy = putnički; pociąg (pōcōnk) = brz; w takim razie (f takim raz'e) = u tom slučaju, onda; nie pójdziemy (nje puidēmi) = nećemo ići; poczekalnia (pōčekalnja) = čekao-nica; muszę (mūše) = moram; kupię = kupiti; bilet = karta; zająć (zājōnjć) = zauzeti; miejsce (mjęjsce) = mesto;

w wagonie (od wagon) = u vagonu; niepalący (njepalōnci) = onaj koji ne puši, nepušač; gazeta = novina; do czytania = za čitanje; kurjer = kurir, glasnik; codzienny (codēni) = svakodnevni.

Na dworcu kolejowym.

(Na železničkoj stanici.)

— Proszę pana, gdzie jest dworzec kolejowy?

Molim Vas, gde je železnička stanica?

pa je izbor pao na litavskog velikog kneza Jagiela, onda još poganina. Bilo je to godine 1485 kada je pozvan na poljski presto, uzevši za ženu poljsku princezu uz uvjet, da stupi u hrišćansku veru, što je s čitavim svojim narodom naredne godine i učinio. Vladislav Jagiela je po prvi put i izveo uniju Litve s Poljskom. Vladao je uspešno i srećno skoro 50 godina. Ovo proširenje i jačanje slovenske države nije išlo u račun nemačkom viteškom redu, koji je pod izgovorom da treba širiti hrišćanstvo osvajao sve više slovensku zemlju i počeo da ju germanizuje, i stoga je došlo do oružanog sukoba u kome su udruženi Poljaci i Litvanci pod vodstvom svog junaškog kralja

potpuno potukli u čuvenoj bitci kod Tanenberga i Grinvalda nemačke križare i njihove saveznike. Međutim, a što je najvažnije bilo na štetu slovenske politike, ova odlična pobjeda politički nije dovoljno iskorišćena, jer se proturanjem nemačkog viteškog reda moglo sačuvati istočno Prusiju Slovenstvu. Za vladu Vladislava II, koje je ime primio Jagiela kao poljski kralj, došlo je i do užih i kačih veza s Česima, koji su mu čak ponudili češku kraljevsku krunu, ali je zbog tadašnjih političkih prilika nije mogao primiti. Osnivaču velike Poljske otkrile se ove godine u Pomorjanskom vojvodstvu, u pograničnom selu Działdów, lep spomenik.

Divili smo se rutiniranosti vseh nastopajočih in bi jih želeli še večkrat videti pri nas.

V nedeljo 18. marca je nastopil domači dramski odsek s pretresljivo rusko dramo »Spavaj moja deklica«. — Uspeh je bil v gmotnem oziru dober, v moralnem odličan — sodelujoči so težke vloge izpeljali nad pričakovanje dobro in bi bilo težko soditi, kdo je bil najboljši. — Z isto dramo smo gostovali v ponedeljek, dne 19. t. m. v Semiču.

Iz vsega popisanege je tudi razvidno, da je bilo naše društvo v zadnjem času prekomerno zaposleno.

Župa Kranj

JESENICE. — O 130-letnici Karadordevega ustanka nam je predaval v Sokolskem domu preizkušeni narodni borec br. Miha Čop. Predavanje je bilo zelo obširno in strokovnjsko sestavljeno. Udeležba pri predavanju 110.

Na pobudo br. I. Napokojca se je ustanovil pod okriljem Sokolskega društva Jesenice sokolski odsek na Hrušici. Tehnično delo vodita br. Pagliaruzzi in s. Ukmarjeva. Pomočnika: br. Jamšek in s. Črnogorjeva. Oddelkov je 6 in sicer: moška deca (40), ženska deca (25), moški naraščaj (30), ženski naraščaj (12), članov (25) in članice (10). Telovadba se vrši v prostorih brata Oepka.

Dne 18. marca t. l. se je vršil na Jesenicah 3. župni prosvetni dan. Sodelovali so pevski in godbeni odseki iz vse župe. Prosvetni dan je organiziral župni prosvetni br. Jaka Špicar. — Koncert je prenašala ljubljanska radiopostaja. — Obisk na koncertu je bil prav dober. Vsa čast vsem sodelujočim, potrudili so se in pokazali uspehe celoletnega vezbanja in dela.

Župa Ljubljana

LITJA. — Tudi pri nas je sokolsko delo v lepem razmahu. Vrši se po točno določenem načrtu, ki sta ga v začetku leta sporazumno sestavila vadijski zbor in prosvetni odbor. Namen načrta je bil predvsem izogniti se sporom, ki se često pojavljajo med tehničnim in prosvetnim organom, zaradi poseganja v tuj delokrog. Uspeh sodelovanja se je pokazal v okroženem tečaju. Sedaj se vrše vsak teden vadijske ure, kjer si tudi načelniki in načelnice bližnjih društev še nadalje pridobivajo praktično znanje. Konec aprila se bodo vršili pod vodstvom okrožnega načelnikstva društveni prednjački izpiti.

Dne 21. januarja je priredil naš smučarski odsek tekme v Timi pod Sv. Goro. Tekmovali so člani v teku na 10 km, članice in moški naraščaj na 5 km. Uspeh tekem je bil za naše razmere dober. Razen tega so pohiteli smučarji večkrat tudi v bližnjo okolico.

Vsako leto ima društvo poleg svojega javnega nastopa tudi dve akademiji. Spomladni nastopa mladina, v jeseni članstvo. Poset pri akademijah s strani prebivalstva je vedno velik, kar priča, da je s tem, kar mu nudimo, zadovoljno.

Letošnja mladinska akademija se je vršila 17. marca. Nastopalo je 120 mladine v 17. točkah. Točke so sestavili domači prednjaki. Le naraščaj je nastopil s sarajevskimi vajami, ker se pripravila za drugo, člansko akademijo. Mladina je morala več točk ponavljati. Moralni uspeh je bil prav dober, ni pa izostal tudi materijalen, ker je bila dvorana dobro zasedena.

Po akademiji se je mladina nekoliko pozabavala pri skromni zakuski ob zvokih domače godbe.

Prosvetni odbor je dosedaj priredil igre, ki so bile vse dobro obiskane. Dne 25. aprila bo priredil Jurčičev večer z igro »Rokovnjači« in s primeranim predavanjem. Razen tega ima na sporedu še »Radikalno kuro«, »Bratje sv. Bernarda« in druge igre. Za jesen pripravljajo idejno šolo s predavanji idejne in tehnične vsebine.

Vsi pa se pripravljamo na sedmi in osmi julij, ko bomo svečano proslavili 25-letnico obstoja društva. Dne 7. julija zvečer bo slavnostna akademija, pri kateri bodo sodelovali vsi oddelki, drugi dan pa javni telovadni nastop, na katerem bo nastopilo društvo z jubilejno točko.

Društveno načelnikstvo vabi vse starejše brate in sestre, da se aktivno udeležujejo dela v telovadnici, ker le tako bodo in bomo pokazali uspehe petindvajsetletnega dela.

ROB PRI VEL. LAŠČAH. — Tudi v našo kotlino je prodrla nacionalna misel in najzadnje vasice. Poznanj nacionalni delavci bratje Flegar Avgust, Zbačnik in drugi, so že delj časa pripravljali teren za ustanovitev Sokolske čete na Robu. Pripravljali odbor, ki je bil sestavljen meseca januarja t. l. je priredil kot uvod k ustanovitvi čete dve veseligrani na odru, ki so ga postavili agilni člani iz lastnih sredstev. Dne 25. febr. t. l. pa se je vršil ustanovni občni zbor Sokolske čete. Sokolsko župo v Ljubljani sta zastopala br. starosta dr. Pipenbacher Josip in tajnik br. Flegar Stane, matično društvo Vel. Lašče je zastopal podstarosta in župan br. Hočevar France, dolensko okrožje v Ribnici pa načelnik br. Hočevar Stane. Ob izredno obilni udeležbi članstva in občinstva je sokolska deca predvajala par lepih telovadnih točk, zapela ob spremljanju članstva himno in izvajala par lepih sokolskih deklaracij. Brat župni starosta dr. Pipenbacher je v lepih in jednatih besedah razložil in orisal pomen sokolske ideje in telovadbe.

Izvolitev nove uprave, v kateri so nacionalni delavci bratje in sestre: Zbačnik, Flegar Avgust, Paplan, Keržin, Lovšinova, Grosova, Peterlin Stefan in Leopold in drugi, nam jamči, da bo četa uspešno izpolnjevala svoje naloge v telovadnem in prosvetnem oziru v naši okolici. Četa šteje danes 40 članov.

Župa Maribor

DOLNJA LENDAVA. — Že lansko leto je najavilo Sokolsko društvo, da bo sokolski orkester nastopil v enem izmed koncertov s čistim slovanskim programom. Svoj četrti nastop je orkester za to porabil. Med

drugim je bil zastopan tudi Smetana s fantazijo Prodane neveste, ki je bila izvajana brezhibno — ter Rus Portnov z Uhar Kupecom, ki ga je bravurozno izvedel g. Freier. Splošno priznanje, ki ga je želel naš orkester pri vsaki točki, je bil dovolj velik dokaz, da se je kulturni nivo orkestra zadnji čas toliko dvignil, da je danes kos že težjim kompozicijam. Modulacija, interpretacija in dinamika je bila nastudirana precizno. Dirigentu br. Ljubiču polno priznanje!

Člani dramskega odseka so nastopili s »Cvrčkom za pečjo«, ki ga je režiral br. Kokolj z vso prirojeno spretnostjo. Komedija, ki je značilen izraz hladnega angleškega humorja, je bila toplo sprejeta. Kljub težkočam, ki ovirajo svobodno polet našemu Sokolu, so igralci dali iz sebe vse, da so izvedli igro v splošno zadovoljstvo. Zato je skoro odveč govoriti v superlativih. Saj imamo priznane moči, ki nam že vnaprej jamčijo za uspeh.

Kakor pri večini diletantskih odrov, je tudi pri našem odru velika rak-rana: svetlobni efekti in kulise. Kot pri vsaki panogi društvenega delovanja, pridemo tudi tukaj vedno do istega zaključka: brez lastne strehe res ne moremo več napredovati.

Gradbeni odsek, ki se je konstituiral po obnem zboru, je resno na delu. V predsedniku br. dr. Lipnjaku ima sigurno vodstvo in upamo, da se bodo našli viri, ki bodo dodali sedanjemu gradbenemu fondu toliko, da dobimo lastno telovadnico in oder. Zato pa vsi, brez izjeme na delo!

DOLNJA LENDAVA. — Prošnja članstvu. Sokolsko društvo Dolnja Lendava je pač zelo osamljeno obmejno Sokolsko društvo. Daleč na okrog ni nikakega društva. Ni čuda torej, če se je ta ali oni zatekel v naše društvo in se vpisal za člana. Nekateri so to storili s tega, drugi zopet z drugega vzroka. Tako razpolaga društvo z lepih številom članstva in je na videz delovanje prav idealno. To pa je res samo na videz, kajti vpliv, katerega bi moralo imeti društvo na članstvo, je mnogo premajhen. Velik del članstva se ne udeležuje niti obnega zbora, kaj šele drugih sokolskih prireditev. Ne zahtevamo od članstva nemogočega požitovanja, vendar pa prosimo, da obiskujete naše prireditve in izpolnjete osnovna načela, ki vam jih nalaga društvo, sicer boste pozabili, da ste Sokoli. Brez čitanja sokolskih listov ne more biti danes noben Sokol. Kdor si lista ne more naročiti, je njegova dolžnost, da te prečita v društveni sobi.

Pred dvema letoma je Sokolsko društvo razposlalo svojemu članstvu obveznice za Sokolski dom. Zavedni člani so svoje obveznosti že davno poravnali in so storili že drugič svojo dolžnost. Vse one, ki tega niste storili, poziva društvena uprava, da to čimprej storite in to brez ponovne prošnje. Nekateri bratje in sestre so bili od tedaj iz našega kraja premeščeni drugam in so na njihova mesta prišli drugi, ki so tudi stopili v naše vrste. Vse te pozivamo, da ne pozabijo svoje dolžnosti. Sokolsko društvo stoji pred ureditvenjem svojih načrtov in

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA: ČETA

Župa Celje

TRBOVLJE. — S slavnostno akademijo je pričel trboveljski Sokol v nedeljo 18. t. m. napovedane jubilejne prireditve. Četudi je imel vadijski zbor za priprave komaj 5 tednov časa, je akademija uspela tako, da je bila morda najlepša od vseh dosedanjih. Nastopili so vsi oddelki. Člane je vodil načelnik br. Rupnik, članice načelnica s. Feštajnova, moški naraščaj br. Dolinar, ženski naraščaj s. Rozinova, moško deco brata Lunder in Paulič, žensko deco pa s. Steinerjeva. — Slavnostno akademijo je otvoril starosta br. Pleskovič s primernim nagovorom, ki je v njem posebno poudarjal važnost sokolskega dela v telovadnici in pozval posebno mladino, naj se oklene Sokola z ljubeznijo, naj vrši sokolske dolžnosti z ljubeznijo do stvari same in naj pridno poseja telovadnico. Le v telovadnici bo deležna prave sokolske vzgoje, ki temelji na enakosti in bratstvu vsega članstva. Govoru staroste je sledila živa slika: »Ob 25-letnici se klanja Sokol svojemu kralju«. Ta skupina, spremljana z državno himno, je napravila na vse navzoče veličasten vtis in je izzvala navdušeno ploskanje. Živi sliki so sledili telovadni nastopi, ki so jih izvajali vsi oddelki z redko preciznostjo. Člani so nastopali z zletnimi prostimi vajami, z vajo v deveterici, na bradlji in s simbolično vajo »Morje«, ki so je izvajali ob prepevanju Hajdrihove »Jadranske morje«. Članice so nastopile z zletnimi prostimi vajami, z rajalnimi vajami »Girlande in venčki« ter »Fantazija«. Moški naraščaj je nastopil z zletnimi prostimi vajami, ter z vajami v krogu, ženski naraščaj pa tudi z zletnimi vajami ter z valčkovim plesom. Moška deca je nastopila z vajami z zastavicami ter kombinirano z žensko deco v simbolični vaji »Z vasio«, ženska deca pa je nastopila z vajo z obroči. Izvedbo vseh vaj je sprejelo številno

Župa Karlovac

GRADAC. — V nedeljo dne 25. februarja t. l. smo priredili v proslavo vladike Josipa Juraja Strossmayerja slavnostno akademijo. Pester program je obsegal 20 lepih točk, pri katerih so sodelovali vsi oddelki. Presledke med telovadnimi točkami je izpolnila deca obojega spola z ljubkimi deklaracijami in mladi tamburaši. Prav posebno so se to pot odlikovale vrle naraščajnice s krasnimi vajami s solnčniki. Lepe so bile istotako vaje z venčki, ki jih je izvajala ženska deca. Nadalje je izvajala deca vaje s petjem: »Sijaj, sijaj solncece«. Članice so nam predvajale ritmične vaje — La serenata —, ki so učinkovale prav mistično in so žele za svoj trud bujen aplavz. Nato so nastopili člani z ritmično vajo »Trokute«, ki so jo izvajali kot vedno, točno in bravurozno, za kar so želi zasluženo priznanje. Buren aplavz so žele brhke »perice« in krepki »kovači«, prav tako pa vse ostale točke. Brat starosta Julij Mazelle je z lepim idejnim govorom zaključil lepo prireditev.

Akademijo je naše društvo ponovilo v nedeljo dne 4. marca v Podzemlju na povabilo tamošnje sokolske čete.

V nedeljo dne 11. marca nas je posetil dramski odsek br. sokolskega društva iz Semiča in uprizoril pri nas s popolnim uspehom burko »Maks«.

Poverenje.

— Imate li u mene toliko poverenja da mi pozajmite pedeset zlotih?
— Imam; ali pedeset zlotih nemam.

Sedmi čas

Akcentat.

Akcentat je u poljskom uvek kratak i nalazi se na preposlednjem slogu.

człowiek (člówjek) = čovek
od człowieka (ot člówjeka) = od čoveka

daj to człowiekowi (gaj to člówjekowi) = daj to čoveku
niebezpieczeństwo (njespiesiečénstfo) = opasnost.

Kad je reč od više slogova, onda se može čuti i na prvom slogu pomoćni akcentat. Tako je i u našem poslednjem primeru.

Ima nekoliko slučajeva kad se otstupa od ovog pravila.

1) Našem prošlom vremenu u množini, kao: učili smo, videli ste i t. d., odgovaraju u poljskom oblici: uczyliśmy, uczyliście, widzieliśmy, widzieliście. Pišu se zajedno, ali akcentat ostaje na mestu gde bi bio da nisu ova dva dela napisana zajedno. To znači da treba ovako čitati: učiljismy, učiljiscie, videljismy, videljiscie. — Ovakvo isto akcentat ostaje i kad je glagol vezan sa -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście.

pisalibysmy (pisaljbis'mi) = pisali bismo
chcielibyscie (hccljbis'cie) = hteli biste.

2) U složenim rečima sa -kroć (putaj), -set (stotina), zatim s rečicama: -no, -ze, -li, badž, akcentat je na prvom delu reči, kao da drugog i nema.

czterykroć (čtèrikroć) = četiri puta
osiemset (òsemset) = osam stotina

opowiedzno! (opòvjecno) = ta ispričaj

podajże! (pòdajże) = ta daj!
jakibądź (jakibonjé) = ma kakav.

3) Imenice ogól (sve) u szcégól (pojednost) zadržavaju akcentat na prvom slogu u svima padežima u kojima nemaju više od tri sloga.

ogólu (ògulu) = 2 pad. jednine
szcégólu (ścégulu) = 2 pad. jednine.

Tako i u reči wogóle (vògulje) = uopšte.

U padežima pak u kojima imaju više od tri sloga, akcentat je pravilno na preposlednjem slogu.

ogólowi (ogólóvi) = 3 pad. jedn. ze szcégólami (ze ścégulami) = s pojednostima.

4) Neke reči imaju akcentat na trećem slogu od kraja, i to su:

okolica (okółjica) = okolica
nauka (nauka ili nauka) = nauka

rzeczpospolita (zcèpospòljita) = republika.

ali kad nije upotrebljena u tom značenju, onda se ne pišu ove dve reči sastavljeno (rzecz pospolita = opšta stvar) i akcentat je pravilan: pospolity (pospòljity) = opšti.

5) Na trećem slogu od kraja nalazi se akcentat i kod većine višeslovnih stranih reči:

gramatyka (gramàtika)
matematyka (matemàtika)
fizyka (fizika).

6) Predlog sa imenicom ili zamenicom čini akcentatnu celinu, zato će akcentat biti na predlogu ako je imenica ili zamenica jednosložna.

na wsi (nà fs'i) = na selu
we śnie (wè s'nje) = u snu
ze mną (zè mno) = sa mnom
ode mnie (odè mnje) = od mene.

Ovakvo isto biva i u određenim oblicima jednosložnih glagola.

nie wiem (njè vjem) = ne znam
nie mam (njè mam) = nemam.

Nepoznate reči.

który = koji; godzina (godina) = sat, čas; pierwszy (pjeršy) = prvi; trzeci (tšeci) = treći; czwarty (čtarty) = četvrti; piąty (pjońty) = peti; szósty (susti) = šesti; siódmy (súdmy) = sedmi; ósmy (úsmy) = osmi; dziesiąty (devjonty) = deseti; jedenasty = jedanaesti; dwunasty = dvanaesti; kwadrans = četvrt; myślałem (mus'ljalem) = mislio sam; że = da, što; dopiero = tek; po = po, posle; po czwartej = prošlo četiri (t. j. časa); dla czego (dljačego) = zašto; dlatego = zato; nie chcesz (njè hceś) = nećeš; z, ze = s, sa; czas = vreme; nie mam czasu = nemam vremena; przyjdę, przyjdiesz (psjide, psjides) = doći ću, doći ćeš; do mnie (dò mnje) = k meni; o = o, u (kad je govor o satima); o drugiej (pierwszej, czwartej) = u dva sata (u jedan, u četiri); więcej = dakle; kolo = oko, okolo; będę (bènde) = biću; wolny = slobodan; możemy = možemo; pójsz (pujs'è) = poći, ići; teatr (teatr — dva sloga) = pozorište; kino = bioskop; mamy = imamo; ostatni = poslednji; zdaje mi się = čini mi se; jeżeli = ako; weźmiemy = uzećemo; dorozka (doròska) = kola, fijaker; także (tągże) = isto tako, takode; drogo = skupo; tanio (tànjo) = jevtino; wróciemy (vručimi) = vrtićemo se; jednak = ipak; wcześniej (fècs'nje) = rano; wcześniej = ranije; jutro = sutra; wstać (fstac) = ustati; chciałbym (hcclbjm) = hteo bih; wyspać się = ispavati se.

Godziny. — Časovi.

— Proszę pana, która godzina?
Molim Vas, koliko je sati?

(Na ovo pitanje se odgovara rednim brojem: pierwsza, druga, trzecia

i t. d., što odgovara našem: jedan, dva, tri i t. d.).

— Za kwadrans piąta.
Četvrt do pet.

— Myślałem że jest dopiero po czwartej.

A ja sam mislio da je tek prošlo četiri.

— Dlaczego nie chcesz iść ze mną?
Zašto nećeš da ideš sa mnom?

— Dlatego że nie mam czasu.
Zato što nemam vremena.

— Ale przyjdiesz do mnie?
Ali ćeš doći k meni?

— Przyjdę, tylko dopiero o siódmiej.
Doći ću, samo tek u sedam.

— Dobrze, ja mam o piątej lekcję. Więc, kolo siódmej będę już wolny. O ósmej możemy pójść do teatru albo do kina.

Dobro, ja u pet imam čas. Dakle, oko sedam ću biti slobodan. U osam możemy ići u pozorište ili u bioskop.

— O której godzinie mamy ostatni tramwaj?
U koliko sati imamo poslednji tramvaj?

— Zdaje mi się że jedenaściej. Ale jeżeli nie będzie tramwaju, to weźmiemy dorozkę albo taksówkę. To także nie będzie drogo.

Čini mi se u jedanaest. Ali ako ne bude tramvaja, uzećemo kola ili taksi. To takode neće biti skupo.

— Więc, wróciemy jednak trochę wcześniej, bo jutro muszę wstać o szóstej. Chciałbym dobrze się wyspać.

Dakle, vrtićemo se ipak malo ranije, jer sutra moram ustati u šest. Hteo bih se dobro ispavati.

(Nastaviće se)

— Na rogu ulicy Marszałkowskiej i Alei Jerozolimskich. Jest to Dworzec Główny.

Na uglu Marsalkovske ulice i Aleja Jersalimskih. To je Glavna stanica.

— Przepraszam, kiedy mamy pociąg do Krakowa?
Oprostite, kad imamo voz za Krakov?

— Za dwadzieścia minut.
Za dwadeset minuta.

— Czy to jest pociąg osobowy?
Je li to putnički voz?

— Nie, pośpieszny.

Ne, brzji.

— W takim razie nie pójdziemy do poczekalni. Ja tylko muszę jeszcze kupić bilet. Proszę zająć mi jedno miejsce w wagonie dla niepalących.

Onda nećemo ići u čekaoniku. Ja samo moram još kupiti kartu. Molim Vas zauzimate mi jedno mesto u vagonu za nepaľaće.

— Szy pan ma gazety do czytania?

Imate li novine za čitanje?

— Tak. Ale mam tylko Kurjer a Warszawskiego i Gazetę Polską.

Da. Ali imam samo Varšavski glasnik i Poljske novine.

— Ja czytam zawsze krakowski Ilustrowany Kurjer Codzienny.

A ja čitam uvek krakovski Ilustrovani dnevni glasnik.

Zaufanie.

— Ma pan do mnie tyle zaufania, aby pożyczę mi pięćdziesiąt złotych?
— Mam; ale pięćdziesiąciu złotych nie mam.

Reči:

zaufanie (zaufanje) = poverenje; do mnie (dò mnje) = u mene; tyle = toliko; aby = da, da bi; pożyczę (pożićić) = pozajmiti; pięćdziesiąt (pienjdēs'ont) = pedeset; złoty = zlatan, zloti; poljska novčana jedinica (8 Din); nie mam (njè mam) = nemam

ROSIIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

apelira na število članstvo, da z najvećim zanimanjem sledi delovanju društva i na ravno sedaj podpira s pravo sokolsko zavednostjo. Vse one pa, ki so društvu v breme in ne store nikakih dolžnosti, temveč zahtevajo samo pravice, bo društvena uprava se v tem letu črtala. Noćemo predstavljati moći samo na papiru, temveć javno, povsod kjer nastopa Sokol, hoćemo preizkušati našu moć in zavednost.

Župa Mostar

BLATO. — Otvorenje Sokolske čitaonice i osnivanje deće biblioteke. Jedan od najmarkantnijih poteza u prosvetnom radu našeg društva jeste otvorenje Sokolske čitaonice, koja je otvorena 25 februara t. g. Velik interes, koji za Čitaonicu pokazuje sve kategorije, jeste najopravdaniji razlog njezinog otvorenja. Čitaonica je opremljena različitim sokolskim, političkim, gospodarskim, poučnim i zabavnim dnevnicima, tednicima, časopisima i ilustracijama, što sve dragovoljno uštopaju pojedina braća i prijatelji društva.

U pomenutoj dvorani smeštena je društvena biblioteka. Nedavno je osnovan zaseban njezin ogranak za mladinu i decu. Osnivanje Deće biblioteke bila je neminovna potreba našeg društva; kod dece se je pokazao silan interes za čitanje, a društvena biblioteka nije bila u mogućnosti da taj interes zadovolji. Upravni odbor svestan značaja ovakove biblioteke uz velike žrtve nabavio je oko 120 probranih knjiga najpriznatijih domaćih i stranih dečjih pisaca.

MOSTAR. — Ima već nekoliko godina, kako postoji naraštajski osek Sokolskog društva Mostar. Taj osek je bio potpuno samostalan i tako radio sasvim nezavisno kako od uprave društva, tako i od prosvetnih i tehničkih organa u društvu. Ti vredni Sokoli u upravi N. O. su vodili redovno i uzorno svoje sednice u prisustvu društvenog načelnika i prosvetara. Potpuno samostalno i nezavisno bi priredivali sastanke s predavanjima i debatama, te tako isto priredivali i svoj naraštajski dan s programom koji bi sami na svojim sednicama utvrdili. Posećivali bi i obilazili naše sokolske čete u vidu izleta i duljih šetnji, pa tako potpuno odgovarali zadaći i svrsi svoga sokolskog poziva u otketu.

U nedelju 25 febr. o. g. je naš naraštaj imao svoju godišnju skupštinu na kojoj je, na predlog načelnika društva, izabran za pretsednika N. O. među svim članstvom omiljeni brat Sergije Govedarica, sudija Okružnog suda. Brat Sergije je po odobrenju načelnika društva i prosvetnog odbora malo promenio dosadani rad N. O. Pošto se u našem naraštaju nalaze većinom daci, to njihovoj nauci mnogo šteti toliko rad u društvu. Radi toga je prekinut dosadani običaj češćeg sazivanja sednica i rada samo pojedinih funkcionera u upravi N. O., da se time da mogućnosti celom naraštaju da sudeluje u radu, a posao spadne s pojedinaca. Da sva deca iz podmlatka uvek prisustvuju sastancima skupa s naraštajem, te da zajednički prave izlete i šetnje.

Da članovi prednjače zboru naimenično drže na sastancima naraštaja i deca kraće nagovore ili predavanja, koja će se tići uključivo našega sokolskoga rada u društvu. Kako su u poslednje vreme u gradu učestale priredbe raznih organizacija s kojekakvim programima i igrankama, kojima naš naraštaj ima prilike da prisustvuje, to se zaključilo, da svake nedelje i u ostale praznike priređujemo redovno sastanke naraštaja i deca skupa, s predavanjima, nagovorima, igrankom i drugim tačkama, koje mladi svet s interesovanjem prati.

Odmah prve nedelje zakazan je sastanak celog naraštaja. Društvena čitaonica je bila dupkom puna braće i sestara našega naraštaja i podmlatka. Brat pretsednik je otvorio sastanak pozdravivši toplo sve prisutne i ukazavši na važnost toga sastanka.

Zatim je jedna grupa braće i sestara divno otpela sokolsku himnu, pa je onda naš mali brat Šutić veoma lepo deklamovao pesmu A. Šantića: »Pesma jedinstva«. Sestra Mira Vujadinović je održala veoma pohvalno predavanje s temom: »Sokolska omladina«. Brat Bilanović je odlično recitirao pesmu: »Već na školju« tako nas sve svojim zvonkim glasom zadivio. Mala sestra Vulić iz podmlatka nas je sve potpuno iznenadila otpevavši poznatu nam sevdalinku: »Ja te ljubim djevo mila«. Brat Sergije je govorio o štednji kao najglavnijem uslovu za pripremanje na slet i letovanje, koje misli i ove godine naše društvo ostvariti.

Posle toga su došle još neke recitacije među kojima se ističe ona, maloga i simpatičnoga brata Semira: »Tri hajduka«, koji se sav uneo u pesmu, svim svojim malim bićem.

Najzad je otvorena igranka, gde su braća i sestre probali naša narodna kola uz svirku i pesmu.

Sva braća i sestre su bili potpuno zadovoljni sastankom.

Župa Niš

BLACE. — Novoosnovano sokolsko društvo. Inicijativom najviđenijih građana i na poziv brata Petra Petrovića, starčine ispostave, sazvana je osnivačka skupština građana na kojoj je predavao brat Drag. Micić.

Odmah po registrovanju društva od strane župe Niš i dolaskom br. Jovana Šepe, otpočeo je intenzivan rad. Drži se tečaj za osposobljenje mladića iz okolnih sela radi osnivanja četa i vežbaju sve kategorije i rešeno osnivanje idejne škole, izabrani pojedini odbori, a da bi se obezbedila i materijalna sredstva odbor građana na čelu s br. Pajom Kurtovićem priredio je ples s maskama i čist prihod predao društvu kao pomoć.

Blace ima oko 1300 stanovnika, a u Sokolstvo se upisalo ukupno članova vežbača, pomažućih članova i naraštajaca oko 200.

Starešina društva je br. Stanoje Kovačević, trgovac.

Župa Novo mesto

NOVO MESTO. — Župni prosvetni tečaj. V dneh 17., 18. in 19. marca t. l. je priredil v okviru programa SPO župni prosvetni odbor tretji župni prosvetni tečaj, ki se je vršil v mali lutkovni dvorani Sokolskega doma v Novem mestu. Udeležba je bila prav lepa in so bile razumne (Bučar) zastopane vse župne edince z 2 in celo po več zastopniki, tako, da je znašala udeležba vsak dan do 56 tečajnikov in tečajnic. Predavali so bratje: župni starosta dr. I. Vašič, župni prosvetar br. Zagorac Fr., ki je tudi tečaj vodil, župni tajnik br. Matko, br. dr. Gros, Marinček, Pavčič, Ivanišević, Koželj, dr. Červinka, Šlibar, Tratar in sestra Sušnik Milena. Predavanja so bila dobra in so se razvile po njih prav zanimive debate. Tečaj je trajal dop. od 8. do 12. in pop. od 14. do 18. ure. Disciplinarni uspehi so bili prav zadovoljivi. Tečajniki so se udeležili v soboto zvečer telovadno-prosvetne akademije novomeškega Sokola, v nedeljo pa koncerta naših Trboveljskih slavčkov, ki so ravno koncertirali v Novem mestu. Odnegli so v svoje edince ne le mnogo koristnih misli, ampak tudi mnogo prelepih utisov iz akademije in koncerta.

ST. LOVRENC NA DOLENJSKEM. — Marljivi dramski osek našega mladega, a dobro se razvijajočega Sokola se je na praznik, 19. marca popoldne znova predstavil v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani, v šoli z lepo in težko založeno »Duše«, v režiji sestre Vere Peskove, in znova pokazala svojo pridnost, vztrajnost in veliko ljubezen za stvar. Vse se je dobro izteklo, vse je bilo zadovoljno i občinstvo i režiserka in blagajna. Pripominjam, da so igrali sami kmečki fantje in dekleta — Sokoli, ki so rešili prav dobro to izredno težko kmečko dramo. Še kaj takega bi si želeli!

ST. JANZ NA DOLENJSKEM. — Tudi naše društvo ne drži križem rok. Mladinski dramski osek je na praznik 19. marca popoldne zaigral v režiji prosvetarke sestre Lazarinjeve znano Golijevo »Pastirček in princeza«, ki je uspešno prav lepo. Mladina se je zopet uživala v svoje sanje, v svoj svet, številno občinstvo, zlasti pa mladina, je z zanimanjem sledilo predstavi. Uspeh — prav dober.

NOVO MESTO. — Naš Sokol je priredil dne 17. marca svojo pomladansko telovadno akademijo s sodelovanjem orkestra. Leto za leto prireja društvo akademije, vendar že nismo dolgo čitali nobene kritične ocene. Glasbenih točk ne bom ocenjeval, ker nisem muzik.

Za 20. uro napovedana akademija se je pričela z dobro polurno zamudo. Obisk tudi ni bil dovoljen. Bratsko društvo je število močno, a bratje in sestre, koje ste ostali? Precejšnje vrzel so zamašili tečajniki trodnevne župne župne porsvetne tečaja, ki se je tedaj baš vršil.

Izvajanje telovadnih točk moti premajhen oder, kar sem pač upošteval pri oceni. Oderska oprema, oziroma kulise, so pa bile pod kritiko.

Po izvajani »Sokolski koracnici« je nastopila moška deca »Mladi vojniki Jugoslavije«. Z malenkostnimi izjemami sta bili skladnost in kritje prav dobri. Samo tempo je bil preoster. Deca je zaslužno žela obilo pohvale.

Takoj nastopi ženska deca »Igra s solčniki«. Ta ljubka točka je ponovitev iz decemberske akademije. Obilno ploskanje nagradi deca za dobro izvajanje.

Nastopi drugi oddelek moške dece »Ritmčne in simbolične vaje s petjem«. To je lastna sestava br. vodnika po narodnih pesmih: »Šijaj, sijaj solčnice«, »Moj očka ima konjička dva«, »Na bistrem potoku je mline«, »Hej Sloveni«, »Kje so naši bratje in« »Naša stara pravica«. Ta sestava je bila izvajana zelo skladno in simbolika je bila primerna pesmim. Za lepo izvajanje je žela deca obilo ploskanja.

Po orkestralni točki nastopi v ostrem in živahnem tempu drugi oddelek ženske dece »Vaje s kolebnicami«, lastna sestava sestre vodnice. Živahnost se nadaljuje do zaključka sestave. Z raznimi poskoki in koraki teka deca preko urno krožećih kratkih kolebnic, zelo skladno razen dvoh skokov za vrhico. Obilo ploskanja nagradi pridno deca.

Moški naraščaj izvaja »Gimnastične vaje«, tudi lastno sestavo brata vodnika. To naporno sestavo je izvajal naraščaj strumno in zelo skladno. Res vzorno izvedeno ter naporno sestavo je moral naraščaj ponoviti. To je bila zelo efektivna, a tehnično ne najtežja točka. Pri izbiri telovadcev bi se moral brat vodnik bolj ozirati na sorazmerno velikost telovadcev.

Komaj poleže burno ploskanje, nastopi ženski naraščaj »Vaje s cvetnimi vejicami«. To je tehnično težko točko je bilo žrtvovati nebroj ur in potrpljenja. Izvajana je bila pa s toliko preciznostjo in tako skladno, da ni kaj pripomniti. Trud, položen v tako natančno izvedeno sestavo zasluži vsestransko pohvalo.

Po odmoru so bile razdeljene diplome smučarskih tekem 1934. Na to je sledila orkestralna točka. Med izvajanjem iste nastopijo člani na drugu. Nekaj vaj je bilo dobro sestavljenih in tudi izvajanih. Pri nekaterih bratih se pa pozna nereden obisk telovadnice, a zato tudi polom. Sicer so bratje želi veliko hvale od naklonjenega občinstva ali večkrat nezasluzeno. Za bodoće več uvežbanosti in v telovadnico »zbore«!

Nastopijo članice »Ritmčne vaje sestore«. Tehnično težka sestava je bila z malenkostno izjemo v začetku precizno in zelo skladno izvajana do prehoda v red. V redu sem pa pogrešal to skladnost in preciznost gibov. To se je opazilo tembolj, ker je isti smeril navpično na gledalce. Po prehodu iz reda pa je bilo izvajanje te teške sestave zopet na višku. Gromko ploskanje je zaslužno zahvala za to lepo točko.

Pri simultalnih vajah na bradlji (ob spremljavi klavirja) so članice pokazale večjo uvežbanost, kot člani na drugu. Vse sestave so bile dobro navežbane in izvajane. Samo prva sestava dobi mahno piko.

Zaključna točka bogatega sporeda je bila »U boj«, ritmična kompozicija ob spremljavi orkestra. Odložno premajhen oder je motil, da se ni mogla ta lepa sestava izvesti vsestransko, kot bi jo radi dobro navežbani bratje. Še en aplavz in občinstvo je zapustilo malo po 11. uri dvorano Sokol. doma.

ST. JERNEJ. — Naša deca je uprizorila dne 11. marca mladinsko igro »Princeska in pastirček«. Uprizoritev je prav lepo uspešna. Zlasti so ugajali gledalcem: pastirček, Pepček, princeska in kuharček. Tudi ostali so bili dobri. Krasen je bil nastop živali: medvedkov, ki so najbolje rešili svoje vloge, zajčkov in žabic. Za vse to so napravile naše sestre same kostume, ki so povsem odgovarjali posameznim vlogam. Novo scenerijo sta napravila brata Zamljen in Kovačič. Bila je lepa in je ustrezala pravljicnemu značaju igre. — Za proslavo 90-letnice Jurčičevega rojstva uprizori društvo na cvetno nedeljo narodno igro »Deseti brat«, h kateri so člani vseh okoliških društev iskreno vabljeni.

SMIHEL. — V nedeljo, 4. marca je imel brat Mervić Anton, ravnatelj mećanske šole v Novem mestu, predavanje v SMIHEL. Tema: »Nacionalizam«. Za živahnost in zanimivo predavanje je žel predavatelj odkrito priznanje. — Udeležba je bila dobra.

ŽUŽEMBERK. — Dne 11. marca so igrali člani prosvetnega odbeka Begovićevo dramo »Božji človek«, v režiji S. R. L. Petelinove. Ta lepa drama je bila to pot igrana prvič na podećelskem odru.

Režijsko je bila drama dobro obdelana. Scenerija lepa in primerna, le škoda, da nimamo elektrike. Igro so povzdignili lepi kostumi, narodne noše iz Dalmacije in Bosne, ki so bile nekateri pravi originalni, druge pa je izdelala požrtvovalna ga. Pasarjeva. Tudi igralci so svoje vloge lepo podali.

Delo samo nameravamo ponoviti in mislim, da bo naše občinstvo zopet napolnilo dvorano in se s tem izkazalo, da zna ceniti sokolsko delo.

Župa Osijek

OSIJEK. — Župski prednjački ispit — položila su braća: Stražnički Mladen iz Vinkovaca, Orsić Kuzma iz Osijeka gg., Kovačević Vasilije iz Br. Vrhla i ss. Rot Lea iz Vinkovaca i Vesićer Liza iz Đakova. — Ispiti održani su 10 i 11 marta pod predstavljanjem br. M. Vojinovića, I zam. načelnika SSKJ.

OSIJEK. — Društveni pomoćnički ispit — položila su braća: Ferik Viktor i Dedić Spasoje iz Slav. Broda, Ostojić Stjepan iz Orlova i Štavić Josip iz Pleternice. — Ispiti održani u Sl. Brodu, 17 i 18 februara o. g.

Župa Sarajevo

GORNJI VAKUF. — U nedelju uveće — 11 marta ove god., u Sokolskoj čitaonici održao je predavanje: »O postanku sveta« br. dr. Mate Ivićević. Tema predavanja je bila i suviše teška — ne mislim za predavača — nego za veći deo slušalaca. Ali ipak i to je brat predavač savladao odlično. Sve naučne istine o postanku sveta i prvog života na zemlji upotpunio je primerima, koji su bili svima razumljivi. Predavanje je nagradeno aplauzom, a bratu Ivićeviću bi preporučili da nam češće drži predavanja.

GOR. VAKUF. — 17 marta priredila je naša čitaonica predavanje. Predavao je brat prosvetar Augustin Reić o temi: »Primorska banovina«. Ovo je bilo prvo zemljopisno predavanje od kad je četa osnovana. Predavanje je saslušano s pažnjom i na kraju nagradeno aplauzom.

Ova četa priređuje često predavanja, ali kao da među članovima nema dovoljno interesa za njih, jer je svaki put sve manje slušalaca.

ZGOŠĆA-KAKANJ. — Dana 10 marta 1934 održano je u sokolani predavanje o temi: »Jamski plinovi, eksplozije i požari«.

Predavanje je održao br. ing. Mile Buconjić s puno razumevanja, te je na brojne prisutne slušaoce ostavio vrlo lep dojam.

Isto tako je na dan 17 marta 1934 održao vrlo uspešno i lepo predavanje o temi: »Isticanje plemenske opredeljenosti, jest atentat na Jugoslaviju!«, koje je s puno razumevanja i savesti održao brat August Glačević.

Oba predavanja nagradena su s odobravanjem i aplauzom.

Župa Sušak - Rijeka

KASTAV. — Zbor načelnika kastavskog — grobničkoga okružja. U nedelju dne 11 marta o. g. održan je zbor načelnika (ca) Kastavsko-grobničkoga okružja u Drenovi u Narodnom domu u 11 sati u prisustvu župskog načelnika br. Marijana Borasa. Iza izveštaja okružnog načelnika i društvenih načelnika biran je ponovno okružnim načelnikom br. Dukić Ivo, načelnikom s. Rubeša Milojka iz Kastva, zamenicima br. Manestar Pavao iz Jelenja i s. Jardaš Marica iz Zameta.

Na ovom zboru načelnika stvoreno je nekoliko važnih zaključaka. Prigodom 25 godišnjice osnutka i rada bratskog društva Zamet-Kantrida održaće se II okružni slet ovoga okružja, da se tako daće jači značaj ovoj proslavi na ovako istaknutom mestu na granici, da se tu pokaže snaga Sokolstva ovoga graničnoga kraja — Kastavštine. Slet je obavezan za sva društva okružja. Na sletu će se vežbati sve vežbe propisane za slet u Sarajevu i jubilarni slet u Zagrebu. Po prvi puta u ovome okružju nastupiće se javno igrom »odbojkom«. Slet će se održati u nedelju 27 maja. U subotu po podne pred sam slet održaće se okružno natjecanje.

Kako bi i Sokolsko društvo Kastav imalo da ove godine proslavi svoju 25 godišnjicu osnutka, pa kako već ove godine slavimo jednu 25-godišnjicu u Zametu, to je s obzirom na ovu proslavu zbor načelnika jednoglasno zaključio da se ova proslava održi iduće godine i tom prilikom održi se III okružni slet Kastavsko-grobničkoga okružja u Kastvu. Potrebno je bilo da se ova proslava u Kastvu odgodi, jer je tehnički nemoguće u kratko vreme spremiti obe proslave, i jer bi bile obe proslave u jednoj godini na uštrb sokolskog stvari u ovom graničnom kraju, gde treba da budu sokolske priredbe na doljnoj visini u tehničkom, organizatornom i brojčanom pogledu — ukoliko gde treba da se Sokolstvo snažno reprezentira.

Nadalje je zbor zaključio, da se ove godine po prvi puta upriliči dnevnički uranak svijlu društava okružja na izvor Rećine u nedelju dne 6 maja, da se što bolje propaguje i istakne ovaj značajan dan u istoriji našega naroda. Toga dana u selu Kukuljani održaće se pokuši prostih vežbi za okružni slet u Zametu.

KASTAV. — Dne 11 marta o. g. u Narodnom domu održalo je naše društvo društvenu priredbu. Društveni mešoviti zbor od 30 lica pod ravnanjem br. Jurdana Stanka skladno je otpjevao dve pesme: »Zdravo more« od M. Brajše i »Hrepenenje po domovini« od K. Adamića. Mladi diletanti nasmejali su publiku aktovima »Dugme« u 1 činu od Branislava Nušića.

Priredba nije bila posećena usled lošeg vremena, koje je toga dana vladalo.

MARINIĆI. — Sokolsko društvo Marinići održalo je u nedelju dne 11 marta naveće akademiju. Na programu bilo je 14 točaka. Nastupili su s prostim vežbama zasebno muška i žen-

ska deca, muška i ženska deca zajedno, članovi i članice. Na ručama nastupila je vrsta članova. Naraštaj(ke) deklamirali su 3 pesme: »Jugosloven«, »Sokole« i »Ja sam Slaven«. Društvena glazba otvirala je »Pod lipom« i »Dalmatinski šajkaš«.

Lepo se dojmio Sokola i ostale publike nastup pevačkog zbora društva »Halubljan« iz Sv. Mateja s 2 pesme: »Jadransko morje« i »Na strazi«. Zbor je uvežbao i vodio gosp. Srok Mate, mladi uč. kandidat.

Na koncu prireditve zahvalio se je svima na posetu, a napose društvu »Halubljan« društveni starešina brat Ružić Anastazij, izrazivši želju da se i nadalje društva potpomažu u kulturnem radu.

I ako je bilo ružno vreme ova akademija je bila dobro posećena, pa je u moralnom i materijalnom pogledu uspešna.

Župa Tuzla

KREKA. — Osmodnevni tečaj za članove četa. Prva briga oteka za sokolske čete bila je organizovanje jednog kratkog tečaja, na kome bi se predavali pored sokolskih i privredni predmeti. Ovaj tečaj zamišljen je kratk radi toga, što osek smatra da je štetno tečajce za duže vremena odvajati od njihova poziva, a sem ovog i vreme poljskih radova je na pragu, pa bi uspeh tečaja promašio cilj, jer bi tečajci skoncentrisani svoje misli na poljske radove, a ne na predmete koji se predaju. Pored ovog, pošto bi ovo bio pokusni tečaj, određeno je da se ograniči na manji broj posetnika, pa je zaključeno da se u njega pozovu po 2 tečajca iz svake čete društva Tuzla, Kreka i Bukinja.

Tečaj je organizovalo bratsko Sokolsko društvo Kreka, vodio ga je br. Stuhli Oto, načelnik društva Kreka, a domaćin mu je bio brat Džemo Arnautović, referent za sokolske čete pri društvu Kreka. Tečaj je otpočeo 4 marta. Tečaj je otvorio brat inž. Budimir, zamenik starešine župe u prisustvu članova župskog oteka za čete i nastavnika tečaja. Tečaj je polazio 18 tečajaca. Tečaj je bio ureden internatski. Tečajci su spavali u bolnici, a hranili su se kraj sokolane.

Nastava je trajala od 7 časova ujutro do 18 časova s prekidom od 2 sata u podne. Ustajanje bilo je određeno u 6 sati u jutru, a leganje u 20 časova.

U svemu su održana 74 nastavna časa i to: 1) Strojevne vežbe 8 časova, 2) Proste vežbe 8 časova, 3) Igre 4 časa, 4) Praktični časovi vežbanja 12 časova, 5) Laka atletika 4 časa, 6) Tumačenje stavova prostih vežbi 8 časova, 7) Statistika 4 časa, 8) Higijena 3 časa, 9) Ideologija i organizacija 6 časova, 10) O marvogojsstvu i zaraznim bolestima životinja 4 časa, 11) O voćarstvu 4 časa, 12) O povćarstvu (gradinarstvu) 4 časa, 13) O kalemljenju voćaka 2 časa, 14) O pćelarstvu 2 časa, 15) O tuberkulozi sa skioptikon-skim slikama 2 časa.

Prema ovome telovežbaćkih časova je bilo u svemu 44, ideoloških i organizacijskih 10, privrednih 16 i higijenskih 4.

Predavači su bili ova braća: 1) Proste i strojevne vežbe i igre brat Džemo Arnautović, 2) Laka atletika i tumačenje stavova prostih vežbi brat Oto Stuhli, 3) Praktični časovi vežbanja brat Bogdan Marković, 4) Statistika (vođenje prozivnika) brat Ivo Andrićević, 5) Higijena brat Lauškin Vladimir, 6) Tuberkuloza brat Voj. Vasiljević, 7) Ideologija i organizacija brat Voj. Vukanović, 8) Veterinarske časove držao je brat Zaim Dedić, sr. vet. ref., 9) Voćarstvo i povćarstvo brat Stevan Babić, sr. polj. fer., 10) Kalemstvo brat Vrdoljak Jakov, gradski baštovan, 11) Pćelarstvo brat prota Petar Jovanović.

Za sve vreme tečajci su pokazali veliko interesovanje za predmete, koji su im predavani. Naroćito interesovanje pokazali su za privredne predmete, a te su im braća Stevan Babić, sreski polj. referent, i Zaim Dedić, sreski veterinar, na naroćit način predavali. Tako je brat Babić o voćarstvu i kalemstvu održao teorijske i praktične časove u voćnom rasadniku gradske općine tuzlanske, o povćarstvu u uzornim vrtovima Jugoslavenske Solvafabrike u Lukavcu. Brat Zaim Dedić je svoja predavanja održao u gradskoj klauonici, gde su tečajci mogli da vide sve ono o čemu im je predavano. Ovaj način predavanja pored svoje praktične strane pokazao je odlične rezultate, što se odmah moglo na tečajcima videti. Predavanja iz ideologije i organizacije te higijene pratili su s interesovanjem. Naroćit dojam je na njih učinilo predavanje s projekcijama brata Dr. Vojislava Vasiljevića o tuberkulozi. Predavanje o pćelarstvu nije mogao proto Petar Jovanović, pretsednik pćelarskog društva, da održi u svom pćelinjaku, nego ga je održao u sokolani prikazavši im košnice kao i ostala pomagala, koja su za pćelarstvo potrebna.

Od telovežbanih predmeta najviše smisla, volje i razumevanja su tečajci pokazali za proste i strojeve vežbe te igre i laku atletiku. Uvećanje prostih vežbi za ovogodišnje sletove njihovo skladno izvođenje zadivili su posmatrače prilikom zaključivanja tečaja tako, da se dobiva utisak da se ljudi s mnogo više razumevanja, ozbiljnosti i volje vežbaju ove vežbe od varškog članstva.

U nedelju na 11 marta tečaj je zaključen u 16 časova, a zaključio ga je starešina župe brat Jovan Petrović u prisustvu predavača i članova župskog otkesa za čete. Lepim govorom upozorio je brat Jovan tečajce na njihove nove dužnosti u četi i na važnost ovogodišnjih pokrajinskih sletova u Sarajevu i Zagrebu.

Ispred tečajaca zahvalio se je na savetima brat Bogoljub Stjepanović iz Bos. Petrova Sela, pa se po podeli uverenja o pohađanju tečaja pristupilo vežbanju prostih vežbi, koje su određene za ovogodišnji pokrajinski slet u Sarajevu.

Ovo bi bilo u glavnim potezima opis ovog kratkog ali dobrog tečaja za sokolske čete.

LUKAVAC. — Naše društvo je održalo u sokolani 21 marta sastanak roditelja i društvenog prednjačkog zbora i prosvetnog odbora.

Održavši na ovom sastanku bio je potpuno zadovoljavajući, jer ih je bilo oko 60% svih pozvanih.

Sastanak je otvorio društveni prosvetar brat Milišić Miloš, koji je u kratkim potezima istakao važnost sokolskog vaspitanja omladine kao i načina rada, kojim se to vaspitanje provodi. Ujedno je nešto opširnije izneo vaspitnu moć štednje, izleta i letovanja odnosno taborovanja.

Budući da naše društvo namerava da u toku meseca jula održi letovanje na našem Jadranu, naglasio je brat prosvetar potrebu i važnost letovanja i pozvao roditelje da svakako nađu načina, kako bi mogli svoju decu poslati na letovanje, a društvu dati prilike da uzgoj dece pođe što boljim smerom.

Pored toga na ovom sastanku raspravljani su načini saradnje i sokolskog društva i roditelja oko uzgoja omladine, te su iznešeni zaključci uprave društva doneseni po ovom pitanju.

Župa Varaždin

VARAŽDIN. — Zbor prosvetara Sokolske župe. U nedelju 18 marta o. g. održan je u Varaždinu zbor društvenih i četnih prosvetara. Zboru je prisustvovalo 38 prosvetara odnosno njihovih zamenika i to 16 iz društava (od 23) i 22 iz četa (od 50). Iako je to jedva nešto preko 52%, ipak je to bio do sada najposrećeniji zbor prosvetara u našoj župi.

Posle pozdrava župskog prosvetara brata Vladimira Deduša u kom je istakao karakteristike razvitka naše župe i teškoće, koje smetaju njenom raz-

vitku, dali su svoje opširne referate funkcionari ŽPO, knjižničar br. A. Kovačević, izvestilac za sokolsku štampu br. M. Tadrošić, izvestilac za narodno prosvetovanje br. dr. M. Posmodi, statističar ŽPO sestra K. Repalust, novinar br. M. Belčić, koji kao starešina župe pozdravlja zbor i izvestilac za lutkarstvo br. T. Spoljar. Svi referati saslušani su s interesovanjem, te su izazivali diskusiju naročito referat br. dr. M. Posmodija i br. T. Spoljara.

Osim ovih referata pretresen je i primljen plan rada za godinu 1934 prema četirigodišnjem planu, a br. Deduš je izvestio o odgoju naraštaja i dece i upozorio na mogućnosti, kako bi se u odgoju sokolske omladine moglo spojiti ugodno s korisnim i deci sokolske časove učiniti zanimivim i lepim doživljajima. Ovaj je izveštaj izazvao živu diskusiju u kojoj je učestvovalo više braće. Zaključeno je, da se prepušta ŽPO, da odredi mesto i datum održanja muzičkog sleta i raspravljeno je o odgoju novog članstva, posle čega je zaključen zbor. — N. B.

Župa Vel. Bečkerek

VELIKI BEČKEREK. — Župska skupština. U nedelju 11 marta 1934 g. održana je godišnja glavna skupština Sokolske župe u Sokolskom domu u Velikom Bečkereku. Prethodnog dana po podne od 3 do 8 časova održan je zbor društvenih prosvetara, pod predsedništvom župskog prosvetara br. Miloša Stanojevića. Na zboru su pročitali razni referati i to: »Vaspitanje naraštaja i dece«, referat brata Petra Mojsilovića. »Sokolska pozorišta«, referat br. Miloša Stanojevića. »Obaveštajna služba«, referat br. Save Pejića. »Statistika«, referat br. Mihajla Dragoslavića. »Sokolske knjižnice«, referat br. Veljka Cvejanova. »Idejne škole za novo članstvo«, referat br. Miloša Stanojevića. »Sokolske priredbe«, referat br. dr. Jove Popovića. »Sokolska akcija«, referat br. dr. Grge Bogića. »Trezvenjaštvo u Sokolstvu«, referat br. Stevana Zeberana. Zatim su čitani i referati po raspisu Saveza SKJ i to: Referat župskog prosvetnog odbora za prosvetne tečajeve. Izveštaj o uspehu propagandne nedelje za sokolsku štampu. Referat o vaspitnom radu u župi. Referat o štednji i trezvenosti u župi. Referat o odnosu škole i Sokolstva u župi. O svima ovim referatima se je raspravljalo na zboru prosvetara, kao i o društvenim prosvetnim odborima i o društvenim kancelarijama i doneti su obavezni zaključci po svima ovim referatima. Izveštaj prosvetara župe za 1933 g. je bio otpampan i na vreme dostavljen svima društvima i četama, te na zboru nije ni čitan. Iz izveštaja se vidi, da je Prosvetni odbor župe bio ovako konstituisan u 1933 g.: prosvetar br. Miloš Stanojević, tajnik br. Sava Pejić, ekonom br. Miša Stanković, načelnik župe brat Alojz Pogačnik, izvestilac za trezvenost brat Stevan Zeberan, izvestilac

za štampu br. Zoran Piroški, izvestilac za vaspitanje naraštaja i zam. prets. prosv. odbora br. Petar Mojsilović, izvestilac za lutkarstvo br. Aleks. Pavlović, knjižničar br. Veljko Cvejanov, izvestilac za statistiku brat Mihajlo Dragoslavić, izvestilac za radio i film br. Ljubomir Rakić, okružni nadzor-nici braća Emil Stojadinović (Vršac), Vladan Pavlović (Ban. Karlovac) i Alija Čorda. Po svršetku zbora otišli su svi učesnici zbora na zajedničku večeru.

U nedelju 11 marta 1934 izjutra je održan zbor društvenih načelnika i načelnica u sokolani pod predsedništvom načelnika župe br. Alojza Pogačnika, na kome je donet između ostalog zaključak da se u 1934 godini ne održi župski slet zbog toga, što će biti pokrajinski sletovi u Zagrebu i Sarajevu, za koje se valja dobro pripremiti.

Posle toga u 9 i po časova je otvorio godišnju skupštinu Sokolske župe starešina župe br. Nikola Bešlić, te pošto je pozdravio dobrodošlicom sve prisutne delegate društava i četa i pretstavio vlasti, zaključeno je da se upute pozdravni telegrami sa skupštine Njegovom Veličanstvu Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, starešini Saveza Sokola K. J., zatim banu Dunavske banovine i Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije. Po tom se je prešlo na dnevni red, te pošto su svi izveštaji funkcionera: tajnika, načelnika, prosvetara, blagajnika, statističara, revizora računa otštampani i rastureni blagovremeno svima jedinicama u župi, nisu se oni čitali već je nastala poduža diskusija o izveštajima, pa su najzad svi izveštaji primljeni. Donet je zaključak, da se u 1934 god. ne održi župski slet. Usvojem je proračun za 1934 godinu s prihodom od 182.000 dinara i s isto tolikim rashodom. Zatim su usvojeni zaključci prosvetnog zbora o pojedinim referatima, o kojima se je raspravljalo na zboru 10 marta 1934. Zatim se raspravljalo o ovim referatima tehničkog odbora župe. »O letovanju« pripadnika na teritoriji župe. »O izletu u toku meseca juna u nepoznatom pravcu peške s koncentracijom na izvesnom mestu«. »Pripreme za ovogodišnje pokrajinske sletove u Sarajevu i Zagrebu«. »Pripreme za svesokolski slet u Varšavi 1935 g.«. »Župski tečajevi«. »Žensko pitanje u župi«. Dalje se je raspravljalo o ovim referatima tajništva župe: »O socijalnom staranju na teritoriji župe«. »Izveštaj o narodno-odbrambenom radu u župi«. »Osnivanje novih i likvidacija slabih jedinica«. kao i o referatu blagajnika župe: »Kako bi mogla župa da živi i radi samo za svoj novac, bez banovinske i savezne pomoći«. Po svima ovim pitanjima doneti su zaključci. Najzad se je raspravljalo i o predlozima pojedinih društva, pa se po tom izvršio izbor nove uprave, revizora računa i suda časti župe. Za starešinu je ponovno izabran aklamacijom br. Nikola Bešlić. Zatim su na predlog kandidacionog odbora izabrani aklamacijom za zamenike sta-

rešine braća: Stojan Jakšić (V. Kikinda), dr. Jova Popović (V. Bečkerek), Bogdan Dimitrijević (Vršac); za tajnika br. dr. Arkadije Popović, za prosvetara br. Miloš Stanojević, za blagajnika br. Borislav Cvetkov, za statističara br. Aleks. Pavlović; za načelnika br. Alojz Pogačnik; za zamenike braća: Aleks. Pavlović (V. Bečkerek), Blagoje Strajnić (V. Kikinda), Vaclav Martinek (Vršac); za načelnicu sestra Nevena Bogdanović (Vršac), za zamenice sestre: Milena Sandić (V. Kikinda), Sofija Zupković (Kovačica), Julka Lepić (V. Bečkerek). Za članove župske uprave braća: potpuk. Dim. Pavlović (V. Kikinda), Toma Irović (Bela Crkva), Vojislav Gavrilović (Nova Kanjiža), Dejan Matejić (Jaša Tomić), Milivoj Čirilov (Vel. Kikinda), Pavle Zadera (Srp. Crnja), dr. V. Veselinović (Kovačica), dr. Miša Matić (V. Bečkerek), Vuk Radović (Novi Bečej), Emil Stojadinović (Vršac). Za zamenike članova uprave braća: dr. Grge Bogić (Jaša Tomić), dr. V. Šoškić (Uljma), I. Ilijašev (Padej), Branko Konjić (Orlovat), Dušan Adamov (Mokrin), Đura Petrović (Melenci). Za revizore računa braća: Emil Nikolić, Miša Stanković, Ziva Kolarov, Miloš Nikolić i Svetozar Cvetkov, svi iz Vel. Bečkereka. Za članove suda časti su s malim izmenom izabrani isti članovi kao i prošle godine.

Pošto je izvršen izbor uprave, revizora računa i suda časti starešina je zaključio skupštinu u 14 časova.

S. Ž.

PODLOKANJ. — Sokolsko društvo Podlokanj, koje je tek navršilo godinu dana svog postanka, imalo je već vidnih uspeha, a među poslednjima treba spomenuti i održanje društvenog prednjačkog tečaja, koji je počeo 19 febr. t. g. i trajao do 4 marta t. g. Predavanja, kako teorijska tako i praktična, držana su u veče od 5 do 8 (9) časova, jer tečajci, kao zemljoradnici siromašnog stanja, nisu mogli svoje dnevne poslove napuštati. — Tečaj je organizovao i vodio do 27 februara svaki drugi dan brat Koledin Mileta, načelnik, a od 27 februara do zaključno 3 marta i brat Stevan Bukac, župski prednik, svaki dan tako, da je u svemu bilo devet zadnjih dana sa po 3—4 predavanja. Predavanja su bila teorijska i praktična, a prerađena je skoro sva propisana grada za ove tečajeve. Vredno je napomenuti, da je svako predavanje saslušalo 20 do 30 članova starijih ili mladih, a svakod se pojavio i po koji građanin, koji još nije pristupio Sokolstvu iako je redovnih tečajaca — članova vežbača — bilo samo 6. Na završetku tečaja brat Bukac, kao delegat župe, zahvalio je bratu Koledinu, što je organizovao ovaj tečaj. Redovni polaznici tečaja dobili su na kraju uverenje, kojim se potvrđuje da su ga pohađali.

K.

TOMAŠEVAC. — Ovo društvo na polju razgranatog sok. rada, stavilo je sebi u zadatak još i to, da u ovoj radnoj godini poboljša svoje društve-

no ekonomsko stanje. Tako ovih dana Uprava društva nabavila je jednu potpuno novu garnituru pozorišnih kulis sa zavesom, koja je zavesa svojom živopisnom umetničkom izradom, doprinela društvu još jednu novu skupocenu stvar. — Ovu zavesu izradio je društveni načelnik brat Aleksandar Alferov, student tehnike.

Župa Zagreb

ZAGREB II. — U nedelju 18 marta održalo je Sokolsko društvo Zagreb II (Realna gimnazija) svoju tradicionalnu »Akademiju ritmičke gimnastike« u velikom Narodnom kazalištu na Trgu Kralja Aleksandra. Društvo Zagreb II ističe se već nekoliko godina doteranom radom i u ritmičkoj gimnastici. Čitav niz solidnih i ozbiljnih nastupa odlikovali su se uvek stilom, uzornim donošenjem novih gimnastičkih kompozicija društvenih članova, i sustavnim povezanim radom. Spominjemo samo neke od mnogih zapazanih nastupa: u Pragu 1926, u Ljubljani 1927, u Poznanju i Varšavi 1929, u Beogradu 1930, u Pragu 1932, i mnogi drugi. Intenzivni rad na spremanju takmičara, učestvovanje u svima župskim i saveznim utakmicama, i redovan rad u 25 kategorija sa 1100 vežbača nisu zadržali, nego su još više potakli i na gajenje ritmičke gimnastike. U nedelju je akademija s 8 sastava pokazala rad poznatih i priznatih autora Josipa Kramerčeka i ing. Stjepana Hana, a predstavila je i nove: Martu Koželj, Romanu Škratić i Branku Valadžu. Kramerček je dao tri stvari: po Mendelssohnovom borbenom maršu vežbu za 7 naraštajaca, odlikuje se arhitektonikom i ukusnim slikanjem uravnoteženih skupina; poznati »Ritam« za 7 članica po pesmi Vladimira Nazora, mnogo vredan i duboko pročišćen; po Sibelinsu tužni »Valse«, za 10 članica i 3 člana, čitav je događaj, virtuosno složen, vrlo težak i reprezentativan. Stjepana Hana gimnastičko efektivno Meyerbeerov marš za 8 članova je vizija svežine, snage i spontanog ritma. »Novi« su također vrlo vredni: Roman Škratić dao je sastav za 9 dečaka, lepo osnovan, odlično izveden. Marta Koželj dve stvari, za 8 devojčica ljupku gimnastičku kompoziciju, a za 12 naraštajki simboličkoritmičku studiju s muzikom ing. Stjepana Hana, i recitacijom Branka Pavlovića. Obe stvari su vrlo vredne, ozbiljne, odlično uvećane i dokazuju talenat. Branko Valadža sastavio je za 9 članova simbolički sastav, živ i efektan, vrlo dobro. Odaje rutiniranog i iskustvenog vežbača. Svi »novi« su na dobrom putu, i već zreli za takav rad. Od njih će vežbači i gledaoci dočekati još mnogo vrednih stvari, a sve s određenim ciljem: iskoristiti sva, pa i najteža sredstva da uspeh sokolskog rada bude što veći plodovi, odgojni rezultati što vredniji.

Program je ove akademije kostur velike akademije, što će društvo, Zagreb II dati na sletu u avgustu. — (h).

Nove sokolske knjige

U našoj nakladi izašle su sledeće nove sokolske knjige:

Boko Jos.:

Pripravke za sokolsku decu i naraštaj (sa slikama). — Cena 8 Din

Milčinski Fran:

Junaštvo, priča sa slikama — srpskohrvatski. — Cena 5 Din

Hébert G. - Trček:

Sport zoper telesno vzgojo. — Cena 10 Din

Sajovic - Trček:

Priprave za vadiateljske izpite (sa slikama). — Cena 18 Din

Schmidt - Pichler:

Fiziologija telesnog vežbanja (sa slikama). — Cena 35 Din

Šulce:

Sokolski sustav telovežbe, drugo izdanje. — Cena 55 Din

U štampi: Dr. Vaniček - Drenik: Baton i boks

Jugoslavenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM
Telefon 25-43 • Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Nova posojila denarnih zavodov bodo poživila vse gospodarstvo, pomagala bodo delavcem do dela, kmetovalcem, trgovini, obrti in industriji do zaslužka.

Pobijajte zato vsi brezposelnost s tem, da zaupate denar

Mestni hranilnici ljubljanski
(Prešernova ulica 3)

ki Vam nudi za Vaše vloge popolno varnost (zaradi jamstva Mestne občine ljubljanske), in ugodno obrestovanje ter izplačuje nove vloge (po 1. I. 1933) na vsako zahtevo.

Vloge Din 420.000.000 — Rezerve Din 12.600.000

08-2

LIDLOVI INSTRUMENTI

Usled pada češkoslovačke krune možete kod nas da kupujete vrlo jeftino. Sada imate najveću priliku da nabavite prvorazredni Lidlov instrumentat. Javite mi za koji se instrumenat zimate, i odmah ću Vam javiti tačnu njegovu cenu u dinarima uračunavši ujedno i troškove šiljanja.

TVORNICI GLAZBENIH INSTRUMENTATA
JOSIP LIDL, BRNO, ČSR

Tvrtka je 1933 godine odlikovana na svetskoj izložbi u ČIKAGU s najvišim odlikovanjem.

70-1

Sokolske papuče, kao i ostale sportske pribore

kupujte kod

»Negro«
Zagreb — Ilica 19
Tražite cijenik!

ŠIRITE SOKOLSKU !! ŠTAMPU !!
»SOKOLSKI GLASNIK«
»SOKO«, »SOKOLIĆ« i
»NAŠU RADOST«

02-13

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica šte. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

05-13